

Csendes uniós csúcs

A hosszú, kemény csaták után nagy csend jellemezte a júniusi uniós csúcsot, ahol a rázósabb kérdéseket jó előre levették a napirendről, vagy az utolsó pillanatban visszakozásra készítették az egységet megbontani szándékozókat. Lekerült például a napirendről az Alapvető Jogok Ügynökségének felállítása, az energiapolitikáról előterjesztett dokumentum elkerült minden olyan megosztó témát, mint például a nukleáris energia. Az Európai Bizottság pedig már áprilisban elhalasztotta a döntését Románia és Bulgária csatlakozásáról, így a tagállamoknak is majd csak a szeptemberi újabb bizottsági jelentés után kell eldönteniük: már jövőre, vagy csak 2008-ban fogadják maguk közé e két országot.

Persze a bővítés rázós kérdéséről nem bújhattak el teljesen. Egyes tagállamok az alkotmányos válságot kihasználva úgy gondolták, hogy a koppenhágai kritériumok közé újabb felvételi követelményként beiktatják az uniós befogadóképességét, uniós szakszóval abszorpciós kapacitását. A jelölteknek eddig a politikai, gazdasági és jogharmonizációs feltételeknek kellett megfelelniük. Ugyan az abszorpciós kapacitásra Koppenhágában is utaltak, de az uniós felkészületlensége miatt elvileg nem lehetett volna késleltetni a csatlakozásra készen álló jelöltek felvételét.

A csúcs záródokumentuma vázlatának szövege azonban erre is lehetőséget teremtett volna. Magyarország ezért benyújtott egy olyan szövegváltozatot, amely ezt az értelmezést kizárta, s amelyre végül mindenki rábólintott. Hazánk azzal érvelt, hogy nem szabad a jelölteknek olyan üzenetet küldeni, mintha az EU meg akarná nehezíteni a csatlakozásukat, és nem helyes kiszámíthatatlanná tenni számukra a felkészülést.

A valóság persze minden dokumentumot felülírhat, és már eddig is felülírt. Ha az EU ugyanis nem áll készen a bővítésre – például hiányzik a politikai akarat, késik az intézményes reform, vagy a gazdaság mélyrepülése miatt nincs elég pénz akkor addig húzhatja-halaszthatja a csatlakozási tárgyalások lezárását, ameddig nem szegyeilli. Minden egyes fejezet tárgyalásához ugyanis az érintett témakörökben a tagállamok közös álláspontjára van szükség. Arra pedig még mi is jól emlékezhetünk, hogy milyen hosszú ideig tartott a tagállamoknak olyan kényes kérdésekben megállapodniuk, mint például a felzárkóztatási-, vagy az agrártámogatások ügye.

A csúcs előtt a legtöbb izgalmat egyébként az Európai Parlament elnökének szereplése okozta. *Josep Borrell* ugyanis azt tervezte, hogy megkéri a tagállamokat: ugyan gondolkozzanak már el azon, hogy szükséges-e az EP-t képviselőstől, stábostól több tonányi dokumentációval együtt havonta egy hétre Strasbourgba száműzni. Használják az épületet inkább valami hasznosabbra! Az ügyet különösen aktuálissá tette, hogy az EP nemrég felfedezte: Strasbourg városa titokban sápot von a bérleti díjból.

Csak hogy a nyugalomra vágyó osztrák elnökség minden követ megmozgatott, nehogy *Jacques Chirac* szokásos kirohanásainak egyike felborítsa a menetrendet. A francia elnök hisztis jelenetei már sok kényelmetlen percet okoztak az uniós állam- és kormányfőknek, s ezek oka gyakran sokkal jelentéktelenebb ügy volt, mint az a lehetőség, hogy Franciaország elveszíthet egy ilyen nagy presztízsű intézményt, s a vele járó nem kevés anyagi előnyt. Chirac márciusban például azért vonult ki az ülésről, mert az egyik nagy tekintélyű európai lobbiszervezet francia vezetője angolul szólt a tanácsülés résztvevőinek.

Strasbourg több mint a parlamentnek otthon adó hely, a német-francia megbékélés szimbóluma – érvelt *Wolfgang Schäussel* Borrellnek, aki végül visszakozott, s nem vetette fel a témát.

A kormány- és államfők helyett Borrellnek az újságírókat sikerült felháborítania, amikor visszavonulását azzal magyarázta, hogy

volt elég sokkal fontosabb téma a napirenden. Amikor az alkotmányos válság kapcsán másról sem esik szó, minthogy az uniós közelebb kell hozni a polgárokhoz, és vissza kell állítani az EU intézményeibe vetett bizalmat, nagy kérdés, hogy az EP vándorcirkuszára az uniós adófizetők pénzéből évente elköltött 200 millió euró (56 milliárd forint) valóban az érdektelen ügyek kategóriájába tartozik-e.

A napirendre kerülő legnagyobb ügy így az alkotmány maradt, amelyről viszont dodonai döntést hoztak. Az Európai Bizottság már jó előre jelezte: a francia és holland népszavazások kudarca után elhatározott ügynevezett reflexiós időszak ugyan lejárt, de a helyzet semmit sem változott. Ezért azt javasolta, hogy jegeljék még egy ideig a dokumentumot, s helyette foglalkozzanak látványosabb dolgokkal. Például a Római szerződés ötvenedik évfordulóján jövő márciusban fogadjanak el egy politikai deklarációt az EU melletti elkötelezettségükről. Közben pedig kezdjenek neki minél több, a mindennapokat érintő uniós jogszabály és politika elfogadásához.

Az osztrák elnökség meg is fogadta a tanácsot. Schüssel ugyanis pontosan tudta, hogy kibékíthetetlen ellentétek feszülnek olyan országok között, mint például az alkotmányt minden áron megmenteni kívánó Luxemburg és Belgium, illetve a britek és lengyelek között, akik az egész alkotmányt legszívesebben a papírkosárba dobnák. Így lesz jövőre nyilatkozat, aki akarja, folytathatja a ratifikációt, de végső döntést a folyamat lezárásáról csak 2008. végén határoz az Európai Tanács. A záródokumentum ügy fogalmaz, hogy 2008. végén döntenek a szükséges lépésekről.

Ez a megfogalmazás mindenkinek elfogadható volt, hiszen senkit sem kényszerít semmire, és megvárja a francia és a holland választásokat, amelyek után sokkal nagyobb legitimitációjú kormányok próbálkozhatnak az alkotmány, vagy annak módosított változatának elfogadtatásával. Persze kérdés, kik lesznek hatalmon, hiszen például a francia szocialisták megosztottak az alkotmányt illetően.

A britek viszont csak 2009-ben választanak új kormányt, addig náluk szó sem lehet az alkotmány elfogadásáról – persze ha a *David Cameron* vezette konzervatívok nyernek, akkor utána sem. A 2008-as dátum ráadásul új értelmet nyerhet a korábban az EU egyik legmegfontoltabb és bölcsebb vezetője, *Jean-Claude Juncker* szavai fényében. A luxemburgi miniszterelnök a csúcs előestéjén közölte: ha a briteknek nem kell az alkotmány, akkor az EU köszöni, de nélkülük is jól meglesz. A franciákat viszont nem nélkülözheti – tette hozzá. Egyúttal beszólt a cseheknek és a lengyeleknek is: legközelebb már nem veszünk fel olyan új tagokat, akik nem elég elkötelezettek az integráció mellett. Nem elég csak a szabad piacot akarni – vélte. Elemzők szerint ez arra utal, az alapító tagok remélték, hogy a ratifikáció majd csak ezeknél az országoknál okoz gondot, s akkor tőlük az alkotmány kilépést is lehetővé tevő paragrafusa segítségével megszabadulhatnak. Ez viszont beláthatatlan folyamatot indíthatna el, nem is beszélve arról, hogy a brit katonai kapacitás és gazdasági háttér nélkül az EU kispályás játékosává válhat a világpolitika színpadán, s a gazdasági versenyben is lemaradhat Ázsia mögött.

A nyugalmas csúcs ezért mégiscsak fontos volt. Az elmúlt két év súlyos konfliktusai után szükség van egy „unalmas” időszakra, amikor begyógyulhatnak a sebek, *Angela Merkel* és *Romano Prodi* megerősítheti vezető szerepét, és nem utolsó sorban ismét erőre kaphat a gazdaság Nyugat-Európában. Akkor ugyanis mindjárt barátságosabb kedve lesz mindenkinek.

Rockenbauer Nóra

Amiben jók vagyunk: a forrásfelhasználás

Magyarország élen jár az Európai Unió kohéziós forrásainak felhasználásában, a 2004-2006. közötti időszakban rendelkezésre álló keret 98 százalékát már lekötötte – mondta *Halm Tamás* egy konferencián. A Nemzeti Fejlesztési Hivatal elnökhelyettese hozzátette: a legfrissebb adatok szerint az első Nemzeti Fejlesztési Terv kiírásaira 35 ezren pályáztak, 16 ezren nyertek. Az elnökhelyettes megjegyezte: a 2007-2013. évekre szóló második Nemzeti Fejlesztési Terv uniós befordítását követően várhatóan még az idén kiírhatók lesznek a pályázatok a 2007. január elseje utáni kohéziós források felhasználására.

Halm Tamás elmondta, hogy míg a 2004-2006. évi első Nemzeti Fejlesztési Tervben a három év alatt 3 milliárd euró kohéziós támogatás állt rendelkezésre, addig a 2007-2013-as időszakban évente 3 milliárd euró támogatással lehet számolni. Az elnökhelyettes megjegyezte: a következő fejlesztési időszakban az uniós forrásokból megvalósuló programokhoz általában 15 százalék saját erőt kell biztosítani, ami kisebb arány a jelenleginél.

Halm Tamás kitért arra, hogy a következő időszak jövőképeinek megfogalmazásánál célként szerepel a több munkahely, a magasabb bérek, a hosszabb és egészségesebb élet, az otthonteremtés biztonsága. A második Nemzeti Fejlesztési Tervben fő cél Magyarország sikeressé tétele. Hangsúlyt kap a tudásalapú gazdaság és társadalom megteremtése, a fejlesztési pólusok létrehozása, a komplex programok kialakítása, az ország gazdasági, szellemi, kulturális vonzerejének növelése. A főbb fejlesztési területek között említette az elnökhelyettes a gazdasági versenyképességet, az emberi erőforrást, a környezetet, a területi koordinációt igénylő, regionális szintű beruházásokat, valamint a kormányzás hatékonyságának növelését, a reformok támogatását.

A konferencián *Katona István*, a Magyar Fejlesztési Bank ügyvezető igazgatója a Sikeres Magyarorszáért hitelprogramok lehetőségeire hívta fel a figyelmet. Utalt arra, hogy 11 fejlesztési célra lehet hitelt igénybe venni a programok keretében. Elhangzott: a programban 545 milliárd forint keret áll rendelkezésre, amelyből a vállalkozás-fejlesztésre 310 milliárd, agrárfejlesztésre 40 milliárd, önkormányzati infrastruktúrára 135 milliárd, a bérletépítésre 60 milliárd forint fordítható.

A konferencián *Kállay László*, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium főosztályvezető-helyettese elmondta, hogy a jövő-

ben az állami támogatásokban fokozatos váltás következik be. Egyre kisebb lesz a vissza nem térítendő támogatás aránya és mértéke, a források bővülésében a pénzpiac növekvő lehetőségei nagyobb szerepet kapnak.

Forrás: www.privatbankar.hu

Elfogadták a 2007-13-as kohéziós jogszabálysomagot

Az Európai Unió gazdasági és pénzügyminisztereinek tanácsa (Ecofin) május 5-én vita nélkül politikai megállapodást fogadott el a kohéziós politika 2007-2013 közötti kereteit lefektető közösségi rendeletről.

A politikai megállapodást követően indul meg a jogszabályok nyelvi véglegesítése, végül az EP plenáris ülésen szavaz azokról. A jogszabályok július második felében kerülnek kihirdetésre az Európai Unió hivatalos lapjában.

Az Európai Bizottság először 2004. közepén jelentette meg a kohéziós politikára vonatkozó jogszabályi javaslatait, az ezt követő közel kétéves egyeztetési időszak során a rendeletek Magyarország számára elfogadható módon véglegesedtek, a magyar álláspontot pedig a legtöbb jelentős tárgyalási pont esetében sikerült érvényesíteni.

A politikai megállapodás, illetve a rendeletek kihirdetése megteremti a jogszabályi alapot a következő végrehajtási időszak során több, mint háromszorosára növekedő források lehívására, valamint a II. Nemzeti Fejlesztési Terv és az operatív programok véglegesítésére és elfogadására.

Forrás: *Nemzeti Fejlesztési Hivatal*

Az NFT II-ben kiemelt cél a vállalkozásfejlesztés

Jobbágy Valér a Hanns Seidel és az Euration Alapítvány által rendezett versenyképességi konferencián közölte, hogy emellett azonban szeretnék a kínálati oldalon megjelenő kezdő vállalkozásokat is támogatással ösztönözni arra, hogy bátrabban forduljanak a kutatás-fejlesztési központokhoz, megvalósítható ötleteket kérve.

Jobbágy Valér szerint ugyanakkor a technológiai transzfer intézményeket is meg kell erősíteni, ahol a K+F kínálati és keresleti oldala egymásra találhat.

„A GKM törekvése az, hogy a II. NFT-ben kialakítandó támogatási rendszert és az azt szolgáló forrásokat tiszta, átlátható, célorientált, versenyképességet szem előtt tartó keretbe foglalja” – emelte ki a főosztályvezető.

Zöld út az EP-ben a felzárkóztatásnak

Az Európai Parlament regionális fejlesztési bizottsága június 22-én második olvasatban elfogadta a felzárkóztatási pénzek felhasználásának szabályairól szóló rendeleteket. A Strukturális Alapokról (Európai Regionális Fejlesztési Alap és Európai Szociális Alap), a Kohéziós Alapról és az Európai Területi Együttműködésről szóló öt rendelettervezet júliusban kerül a plenáris ülés elé. Danuta Hübner arról tájékoztatta a bizottságot, hogy csak azoknak a tagállamoknak van esélyük január 1-jén elindítani új uniós programjaikat, amelyek ez év szeptemberéig benyújtják nemzeti fejlesztési tervüket Brüsszelnek. Az Európai Regionális Fejlesztési Alapot harminc éve hozta létre az európai közösség, de míg a kezdetekben az alap mindössze a költségvetés 4 százalékát tette ki, 2007-től a kohéziós támogatások elérik a büdzsé közel 40 százalékát. Ebből a 2007-13 időszakban Magyarország mintegy 22 milliárd euró fejlesztési pénzre számíthat.

Szabálytalanul elköltött pénzek Oroszországban

Glattfelder Béla néppárti képviselő volt a felelőse az Európai Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottságában az Oroszországnak nyújtott uniós támogatások felhasználásáról szóló jelentésnek. Az Európai Számvevőszék vizsgálata alapján megállapította, hogy Oroszországban a programok több, mint kétharmada befejezetlen maradt. A TACIS program (Technikai Segítségnyújtás a Független Államok Közösségének) keretében az EU 1991 és 2006 között 7 milliárd euró támogatást nyújtott a Szovjetunió utódállamainak. Ennek 40 százalékát az Orosz Föderáció kapta. A szabálytalanságok egy része, például a határidők, költséghatárok túllépése az orosz fél hibájából eredt, de sokszor az Európai Bizottságból is hiányzott az együttműködési készség – állapította meg a Számvevőszék. Glattfelder ezért javasolta, hogy a bizottság kevesebb, de alaposabban átgondolt programhoz adjon támogatást, és növeljék a társfinanszírozásának arányát, hogy az oroszok érdekelttek legyenek a programok végrehajtásában. Glattfelder átcsoportosítana pénzeket az oroszoktól a többi utódállamnak, és a programok helyszínének kiválasztásakor előnyben részesítené a határ menti régiókat. Így Ukrajna magyarlakta vidékei is több támogatáshoz juthatnának.

Elpazarolt Phare-segélyek

Az Európai Számvevőszék élesen bírálta az Európai Bizottságot, amiért nem tudta biztosítani, hogy a Phare-pénzeket megfelelően és hatékonyan használják fel Romániában és Bulgáriában. Jelentéséből kiderül, hogy az ellenőrzött beruházások több, mint felénél az eszközöket nem, vagy nem teljesen az eredeti célra használták fel. A jelentés egy sor nem működő, félig kész vagy éppenséggel nyilvánvalóan haszontalan beruházást sorol fel, például egy 3,1 millió euróba kerülő hidat, amely Romániát és Moldovát köti össze. A hid 2004. decembere óta készen áll, de még nem használható, mivel a moldovai oldalról a felvezető út még nem épült meg. (A moldovai út nemrégiben elkészült.) A teljesítmények és eredmények is jelentősen elmaradtak a tervezettől, egyes esetekben akár két évvel. A Phare a 2000-2004-es időszakra összesen 511 millió eurós keretet biztosított Bulgáriának, és 1,4 milliárdot Romániának. Szófia ebből 262 millió eurót (51,3 %), Bukarest pedig 806 millió eurót (57,6 %) fordított beruházási támogatásra. A bizottság egyik szóvivője a jelentésre reagálva közölte, hogy a félig kész projektek többsége időközben elkészült, Bukarest és Szófia pedig növelték adminisztrációs kapacitású-

Reményét fejezte ki, hogy az Európai Unió által elvárt, 2005 és 2008 közötti időszakra megfogalmazandó Nemzeti Versenyképességi Akcióprogram idei felülvizsgálata a GKM céljai szerinti irányba mozdul el. Jobbágy Valér megerősítette, hogy a II. NFT gazdasági versenyképességi programjaiban az első tervhez képest szemléletmódbeli változás lesz, amely három területet érint.

Az első, hogy a források 50 százalékát a K+F-i területre, azon belül pedig közvetlen vállalkozásfejlesztésre kívánják fordítani. A másik jelentős változás, hogy a vissza nem térítendő támogatások mellett megjelennek a visszatérítendő hitelek, és a hét éves időszak végére ez utóbbiak lesznek túlsúlyban.

A harmadik terület, amely erősödik a II. NFT-ben, az az üzleti környezet, a telephelyek fejlesztésének előtérbe helyezése, amely vonatkozik az ipari parkokra, a logisztikai központokra és a vállalkozás tanácsadási központokra.

Czakó Erzsébet, a Budapesti Corvinus Egyetem Versenyképességi Kutatóközpontjának igazgatója a versenyképességi programok eredményességét vizsgáló másfél éves kutatási program alapján kiemelte a kormányzat elkötelezettségének fontosságát, hogy a gazdasági versenyképességi tervezés legalább két kormányzati cikluson nyúljon át.

Másrészt rámutatott arra, hogy a gazdasági versenyképességi programok, mint például a foglalkoztatás bővítése több szaktárca között, horizontálisan oszlođjék meg, és ne csak a munkaügyi minisztérium és intézményeinek feladata legyen a források szétosztása.

Forrás: www.fn.hu

Támogatás a humán erőforrás fejlesztéséhez

Idén októberben indulnak azok a pályázatok, amelyek segítségével a cégek uniós és hazai állami forrásokhoz juthatnak alkalmazottaik képzéséhez.

A Számalk Rt. az évek alatt megszerzett oktatási tapasztalatát konzultációs szolgáltatásaival kiegészítve teljes körű megoldást igyekszik ügyfelei számára nyújtani. A cég szerint napjainkban a minőségi és teljes körű oktatás nemcsak a képzések magas színvonalon történő lebonyolítását, hanem számos más, oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatás kialakítását igényli. Május 30-án a cég a humán erőforrás- és informatikai szakembereknek rendezett konferenciát, ahol a résztvevők olyan aktuális információkhoz juthattak, amelyek segítenek a vállalkozások hatékonyságá-

nak erősítésében. *Lukács János*, a Vanessia Vállalkozásfejlesztési és Pályázati Tanácsadó Kft. ügyvezető igazgatója az Aktuális 2006 című konferencián elmondta, a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében meghirdetett uniós és hazai támogatások igénybevételével temérdek lehetősége nyílik a hazai vállalkozásoknak alkalmazottaik képzésének támogatására. A HEFOP 3.4.1 keretében például egymilliótól százmillió forintig terjedő támogatásokat vehettek igénybe. A keretszegekre a mikrovállalkozásoktól a nagyvállalatokig bármilyen nagyságú cég pályázhatott.

A HEFOP keretében inkább kisebb vállalatok pályáztak – 2004-ben ugyanis például az igényelhető támogatás felső határa 18 millió forint volt. Ahogy ez a határ emelkedett és a lehetőség köztudottá vált, egyre nagyobb vállalatok egyre nagyobb projektekkel pályáztak.

A szakképzési hozzájárulás felhasználásának jogi hátteréről *László Ilona*, a Fővárosi Munkaügyi Központ szakreferense beszélt a konferencián.

Mint mondta, mindenképpen érdemes olyan háttérintézményt keresni, amely megfelel a követelményeknek. A Számalk például megfelelő partner lehet, hiszen a cég idestova 30 éve tevékenykedik e szakterületen. *Zárda Sarolta*, a Számalk Rt. vezérigazgatója a konferencia nyitóbeszédében kiemelte, hogy a rendszerváltást követően az új oktatási rendszerhez igazodva kezdték el az üzleti képzést, amelyet a mai napig is rendkívül sikeresen folytatnak. Az utóbbi időben mind nagyobb hangsúly került a kis-, a közepes, illetve a nagyvállalatokra, amelyek informatikai igényeit igyekszik kielégíteni a társaság.

Az it szekcióban a Számalk Rt. számítástechnikai szakemberei tartottak előadásokat az információbiztonság, Cisco-tűzfalmegoldások, SQL 2005 szerverátállítás, illetve Microsoft-CRM-alkalmazások témákban. Ehhez kapcsolódva a tegnapi konferencián Turi Ferenc, a Számalk szakértője a Windows-alapú biztonsági rendszerről tartott előadást. Mint mondta, minden vállalkozásnak biztonságos számítástechnikai rendszerre van szüksége, hiszen egyre többféle támadás érheti kívülről vagy belülről a cégek it-rendszereit.

A Számalk üzleti partnereit hívta meg a konferenciára, erősítve ezzel kapcsolatrendszert. Azzal, hogy nagyjából 22 milliárd euró áramlik (hét évre lebontva) a második nemzeti fejlesztési terve megvalósulása nyomán a magyar gazdaságba, komoly lehetőségek nyílnak az oktatási szektor előtt is, hiszen ebből a pénzből eurómilliárdok

kat. A jelentés egy esetben sem utalt csalásra, visszaélésre, ez azt mutatja, hogy a román és bolgár hatóságok nagyon hatékonyan dolgoztak a csalások feltárásában” – tette hozzá.

Termelés-csökkentő intézkedések a madárinfluenza miatt

A baromfi-hús- és tojáspiaci irányítóbizottság jóváhagyta, hogy a madárinfluenza-válság kedvezőtlen hatásai miatt szükségessé vált egyes intézkedéseket 50 százalékban az EU-költségvetéséből társfinanszírozzák. A bizottsági javaslat olyan termelés-csökkentő intézkedésekre összpontosít, amelyek célja a termelés átmeneti csökkentése, például a keltetőtojások megsemmisítése. Meghatározza a megsemmisített egységek után járó kártalanítás maximális mértékét, a tagállamonkénti egységek maximális számát és az egyes intézkedések időtartamát. Ugyanakkor nem javasolja a meglévő baromfi-hús-készletek magánraktározásának vagy megsemmisítésének támogatását. A tagállamok közben arra kérték az Európai Bizottságot, hogy nyújtson segítséget a madárinfluenza miatt felhalmozódott készletek felszámolásához, a fagyasztott hús tárolásához, illetve állateledel céljára történő felhasználásához. Magyarország a fagyasztott hús értékesítéséhez és a takarmányvásárláshoz kért támogatást. Mivel Budapest a madárinfluenza hazai megjelenését követően újabb fogyasztáscsökkentése számíthat, a közeljövőben valószínűleg további igényeket fog bejelenteni. Eddig 14 tagállam fordult segítségért az EU-hoz. A javasolt intézkedésekre várhatóan 50–65 millió eurót kell elkülöníteni az EU-költségvetésből.

Össztűz alatt a borreform tervezet

Elfogadhatatlannak nevezte az Európai Bizottság borreform terveit több tagállam is. A bizottság többek között 400 ezer hektár szőlő kivágását javasolja. A magyar bortermelők a magyar parlament európai integrációs bizottságának rendkívüli ülésén tiltakoztak a tervek ellen. A francia agrárminiszter idő előttinek nevezte a lejárásra adott támogatások megszüntetését, szerinte először egy alternatív támogatási rendszert kellene felállítani. Bírálta azt az elképzelést is, hogy a bortermelők támogatása helyett a vidékfejlesztési alapok számára csoportosítsanak át több pénzt. Spanyolország szerint a javaslat nem teremti meg a kellő egyensúlyt a borértékesítő nagyvállalatok és a bortermelő kisebb cégek között.

Brüsszel jóváhagyta Hankook állami támogatását

Az Európai Bizottság június 23-án engedélyt adott a magyar kormány arra, hogy 92,6 millió eurós állami támogatásban részesítse a Hankook Tire Magyarországot a dunaiújvárosi termelés beindítására. A Hankook egy koreai vállalat, amely első európai gumiabroncsgyárát Dunaiújvárosban nyitja meg, várakozások szerint 2250 munkahelyet hozva létre a térségben. A 424,9 millió eurós beruházást a magyar kormány direkt segéllyel és adókedvezménnyel segíti. Az EU alapvetően tiltja az állami támogatást, mert az torzíthatja a tagállamok közti versenyt, de kivételt tehet olyan esetekben, amikor a beruházás célja lemaradt térségek felzárkóztatása. Neelie Kroes versenyügyi biztos kijelentette: biztos benne, hogy ez a beruházás nagyban hozzájárul majd a munkanélküliség csökkentéséhez és a térség fejlődéséhez Magyarország ezen részén.

juthatnak a humán erőforrás fejlesztésére is. A pályázati források várhatóan idén októberben nyílnak meg, vagyis a vállalkozásoknak már most el kell kezdeniük a képzéssel kapcsolatos tervezést.

- A Számalk leveheti a vállalatvezetők válláról az előkészítés terheit, és stratégiai partnereivel együttműködve biztosítani tudja a továbbképzésekhez szükséges pályázati forrásokat is. Ehhez személyre, megrendelő cégekre szabott szolgáltatásokat, akár az oktatási anyagokig, tematikáig, illetve a képzések helyszínéig terjedően egyedi projekteket kínálnak. Ezek komoly előnyökkel járnak a vállalkozások számára, hiszen például így kedvezőbb anyagi konstrukciókat érhetnek el.
- A Számalk legnépszerűbb, testre szabott vállalati tanfolyamai között szerepel a számítógép-kezelési, ezen belül a Windows XP-ismeretek, illetve a Microsoft Office XP és 2003 termékek oktatása. Hasonlóan keresettek az ECDL- és Excel-tanfolyamok, valamint az SQL-alapú üzleti megoldásokat és rendszereket bemutató képzések, illetve a szakmai és társalgási szintű angolnyelv-tanfolyamok.
- Az utóbbi három évben jelentős változáson ment keresztül a Számalk Rt. Oktatóközpontját átépítette, bővítette és számos új képzést indított el. A cég továbbképzéseivel elnyerte az aranyfokozatú Microsoft-partner titlust, ami azt jelenti, hogy a legmagasabb szinten képes oktatni a redmondi szoftveróriás új termékeivel kapcsolatos tudnivalókat. Ezen a területen immár tíz éve piacvezetőnek számít.

Forrás: www.napi.hu

A cél 2010: Tizenöt óriásprojekt indul 500 milliárdért

- A környezetvédelmi megaprojektek közül várhatóan tízet, a közlekedési nagyberuházások közül pedig ötöt nyújt be a kormány 2007. elejéig jóváhagyásra Brüsszelnek.
- Mint emlékeztet, az 1067/2005-ös számú kormányhatározat összesen 38 olyan jelentős fejlesztés előkészítésének a költségvetési támogatásáról rendelkezett, amely 2007-től jó eséllyel pályázhat európai uniós kohéziós források elnyerésére. Az első -fecske- két környezetvédelmi beruházás lesz: a Tápió menti térség szennyvíz- és a Mecsek-Dráva térség hulladékgazdálkodási projektsomagja a tervek szerint már júliusban az uniós illetékesek elé kerül.
- A kormány által kiválasztott projektek közül 32 fejlesztés előkészítésére jött létre a támogatási szerződés április végéig, további két vasúti (a Budapest- Székesfehérvár-Boba, valamint a Szolnok-Debrecen-

Nyíregyháza-Záhony vonal) beruházásnál a tartalmi egyeztetés, a budapesti elővárosi közlekedési tervnél pedig a műszaki pontosítás folyik – tájékoztatta lapunkat *Uszta József*, a Nemzeti Fejlesztési Hivatal (NFH) Beruházás-előkészítő Igazgatóságának a vezetője. Az év végi, jövő év eleji brüsszeli beadásra szánt 15 csomag együttes becsült kivitelezési költsége meghaladja a kétmilliárd eurót (500 milliárd forint), ami uniós jóváhagyás esetén a Magyarország rendelkezésére álló hétmilliárd eurós kohéziós alap mintegy harmadát kötné le.

- A 15 nagyprojekt előkészítésére 16,6 milliárd forintot, a jóváhagyott támogatási keret 91,2 százalékát irányozták elő. A folyamat előrehaladását mutatja – mondta az NFH illetékes igazgatója –, hogy hat nagyprojekt esetében eredményes közbeszerzési eljárás lefolytatása után a kedvezményezett és a nyertes ajánlattevő vállalkozói (tervezői) szerződést kötött, és az érdemi munkavégzés megkezdődött. A projektek nagy hányadánál a közbeszerzési ajánlatkérési dokumentumok véglegesítése zajlik, vagy ajánlattételi, értékelési, képviselő-testületi jóváhagyási fázisban vannak a vállalkozói szerződések.

Több esetben egy-két hónapos csúszást okozhat a közbeszerzési dokumentumok véglegesítésének elhúzódása vagy az eljárás tervezettnél nagyobb időigénye, esetenként az eredménytelenül zárult tenderezés megismétlése. Máris némi többletmunkát és csúszást idézett elő a közbeszerzési törvény 2006. január 15-étől hatályos változása. Mindezek összességében azonban nem veszélyeztetik a támogatási célok teljesülését – hangsúlyozta *Uszta József*. Szükség van ugyanakkor az Európai Bizottság képviselőivel való konzultációra is – tette hozzá. Ennek segítségével az EU kifejezésre juttathatja az egyes projektekkel kapcsolatos elvárásait, és Magyarország bebiztosíthatja azt, hogy a nagyprojektsomagok minden tekintetben összhangban legyenek a közösségi előírásokkal. Ha minden jól megy, akkor az egyes fejlesztéseknél általában 2007 nyarán megkezdődhetnek a kivitelezési munkálatok, és a beruházások zöme 2009-ben befejeződhet.

- A kormányhatározatban szereplő 38 projekt közül három nagy -sorsa- módosult. A budapesti P+R parkoló beruházását a javasolt struktúrában az EU nem tudta dotálni. Az M6-os út építésénél a tervezők mindenképpen számolnak kohéziós támogatással (bár az unióval ezt eddig nem sikerült elfogadtatni), az M44-es építését pedig más forrásból fedezi a Nemzeti Autópálya Rt.

Forrás: *Világgazdaság*

Nincs több kedvezmény a WTO-tárgyalásokon

Magyarország június 20-án több tagállammal együtt tiltakozott az ellen, hogy az Európai Bizottság további engedményeket tegyen az agárkereskedelemben a WTO-tárgyalásokon. Mariann Fischer Boel agárbiztos Luxemburgban az agárminiszterek ülésén még lehetségesnek nevezte, hogy megállapodás szülessen a Világkereskedelmi Szervezet (WTO) tárgyalásain a kereskedelem további liberalizációjáról. Az EU nem fog újabb egyoldalú engedményeket ajánlani az agárkereskedelemben. Most az Egyesült Államoktól várják, hogy csökkentse belső szubvencióit és mérsékelje ambícióit az európai tarifák csökkentését illetően. Fischer Boel azonban hozzátette, hogy az EU-nak még van egy kicsi mozgáster a mezőgazdasági tárgyalásokon, és ezzel váltotta ki Ausztria, Franciaország, Görögország, Írország, Lengyelország, Magyarország, Olaszország és Szlovénia haragját.

Az átláthatóbb támogatási rendszerért

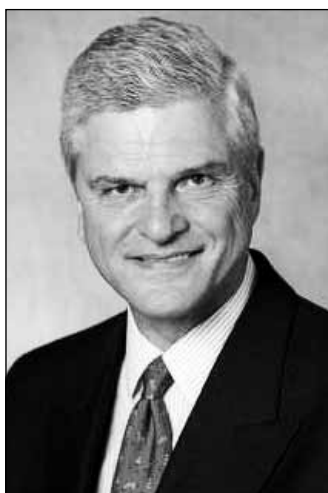
A Bizottság azt kéri majd a tagállamoktól, hogy tegyenek nyilvánossá a strukturális alapok felhasználásával kapcsolatos minél több információt – derül ki egy a Frankfurter Allgemeine Zeitung által megszerzett belső dokumentumból. Ennek alapján részletes adatokat kellene megjelentetni a hasznélvezőkről, a támogatott projektekről és a strukturális támogatások nagyságáról. A tervek szerint csak azok részesülhetnek a strukturális pénzekből, akik egyetértenek az adatok nyilvánosságra hozatalával. A munkanélküliség csökkentését és felszámolását célzó Európai Szociális Alap résztvevőire nem vonatkozna a szabály. Több tagállam, köztük Nagy-Britannia és Hollandia, már önként megjelentette ezeket az információkat, s ezekből kiderült, hogy a mezőgazdasági szubvenciók tetemes része az angol királyi család tagjaihoz és nagyvállalatokhoz vándorolt, de részesült belőle a holland agrárminiszter, Cees Veerman is. Több tagállam viszont, mint például Magyarország és Németország adatvédelmi okokra hivatkozva eddig elzárkózott ettől a lehetőségtől.

Az EP városok fenntartható fejlődéséért

Az Európai Parlament környezetvédelmi bizottsága június 22-én nagy többséggel elfogadta a városi környezet tematikus stratégiájáról szóló jelentést, melyet a szocialista Hegyi Gyula jegyzett. Az európai polgárok mintegy 80 százaléka város lakó, ám szükségleteiket és érdekeiket a szükségesnél jóval csekélyebb mértékben veszik figyelembe az unió alapjai – áll a jelentésben, mely előírja a nagyobb európai városok számára a fenntartható városkezelési tervek (SUMP) és a fenntartható városi közlekedési tervek (SUTP) elkészítését. Ezek elkészítésénél figyelembe kellene venni a hulladékkezelési tervet (módosított 75/442/EGK irányelv), a zajtérképeket és cselekvési terveket (2002/49/EK irányelv), a helyi légszennyezési tervet vagy programot (96/62/EK irányelv), illetve a helyi környezetvédelmi terveket és programokat (2001/42/EK irányelv). A jelentés előírja a városoknak, hogy a következő öt esztendőben legalább öt százalékkal csökkentsék az autóforgalmat, ugyanennyivel növeljék a tömegközlekedés arányát, a belvárosok területén pedig vezessenek be 30 km/órás sebességkorlátozást. Az energiahatékonyság tervezés (szigetelés, megújuló energiák hasznosítása, zöld tetők, passzív/aktív napenergia-hasznosítás, alacsony energiafelvételű házak, stb.) révén növeljék az épületek környezeti teljesítményét, az EU pedig különítsen el forrásokat épületek és lakónegyedek korszerűsítésére.

A finn elnökség

DR. GREGOR WOSCHNAGG

Június utolsó napjaiban az osztrák elnökséget értékelve *Dr. Gregor Woschnagg* osztrák uniós nagykövet az alábbiakat mondta:

„Az elmúlt fél év jól szervezett, kitűnő csapatmunkáról tanúskodik. Fontos ez, hiszen egy kis ország csak úgy tud eredményes, sikeres és értéket átadó európai uniós elnökséget maga mögött tudni, ha az adott fél év során szorosan együttműködik a brüsszeli intézményekkel, azaz a brüsszeli hivatalnokokkal. Hiszen hiába van otthon egy jól fel-

épített és megfelelően működtetett közigazgatási rendszerünk, a brüsszeli hálózati munka (networking) és az azzal járó folyamatos konzultáció nélkül nem jutottunk volna ötről a hatra. Mivel fél év alatt nem lehet megváltani a világot, egy hihetetlen fegyelmezett csapatra van szükség, amely képes lebonyolítani azt a több, mint 3300 európai és nemzetközi szintű hivatalos, félhivatalos vagy titkos találkozót, amelynek eredménye kihat egész Európára. Mint minden uniós elnökségi program, a miénk is ráépült az előzőre, azaz a brit elnökségi programra, s a mi féléves munkánk igazában a júliusban kezdődő finn elnökség munkája során fog lezárulni. Tehát úgy kell e munkát elképzelni, hogy minden elnökség egy láncszám, s e láncszemek egymásba kapaszkodnak. Ha valamelyik láncszem kiesik, elszakad az egész nyaklánc. Az elnökségi program év eleji bemutatását hosszú tervező munka előzte meg, egyeztettünk a britekkel és a finnekkel, sőt a háttérben embereink végig együtt dolgoztak. Maga a program végrehajtása pedig szinte gyerekjáték lett volna, ha az elmúlt fél év nem produkál olyan eseményeket, amelyekre egyáltalán nem számítottunk, például a dán karikatúra háború, a GAZPROM konf-

liktus, vagy a HAMASZ megválasztása, amelyek megkongatták az európai vészharangokat. Véleményem szerint Ausztria végül is sikeres fél esztendőzt zárt. A programunk nagy részét meg tudtuk valósítani, és az természetes, hogy a stafétabotot átvevő finn elnökségnek a feladata az egy-két lezáratlan fejezetet befejezni. Reményeink szerint a finnek ugyanolyan sikeresek lesznek, mint az európai dalfesztiválon, ahol a finn *hard rock* együttes vitte el a pálmát, sokunknak meglepetést okozva ezzel.”

MATTI VANHANEN

A finn elnökség programját szokás-szerűen a miniszterelnök *Matti Vanhanen* mutatta be július 5-én Strasbourgon.

Az elnökségi nyitóbeszéd alapján az alábbi pontokban körvonalázódik a fél éves finn program:

- Alkotmányos szerződés, az Európai Unió jövője
- Bővítési folyamat, további bővítés: Törökország, Koszovó
- Külkapcsolatok: Balti –tenger védelme és az oroszországi kapcsolatok
- Versenyképesség
- Európai Unió biztonságpolitikája és igazságszolgáltatása,
- Átláthatóság és hatékonyság az európai uniós döntéshozatali eljárások során (a nyilvánosság bevonása!)
- A félév legfontosabb jogszabálytervezete: REACH

A finnek, akik 1999. után most már másodszorra vezetik az Európai Uniót, nincsenek könnyű helyzetben. Hét év alatt sok minden megváltozott. *Alexander Stubb* néppárti képviselő szerint például már Finnországban is feltörőben vannak az EU-ellenes érzelmek, márpedig ilyen milióban nehéz dolgozni. A finn képviselők azonban rámutattak arra, hogy a baj azért nem olyan nagy. Elégedetlenség ide vagy oda, idén szeptemberben tizenhatodikként a finn parlament is ratifikálja az Európai Alkotmányt, amely megerősíti Finnország pozícióját a térségben, és elkötelezettséget az európai integráció mellett.

„Az a hírünk Európában, hogy nem sokat beszélünk, hanem dolgozunk és betartjuk az ígéreteinket” - tette hozzá *Ritta Myller* finn szocialista képviselőasszony.

Matti Vanhanen kormányfő nyitóbeszédében megerősítette korábbi nyilatkozatait, azaz szerinte az *európai alkotmányozási folyamat* csak a francia és a holland általános választások után fog életre kapni. Addig nem várható e témában nagyobb előrelépés. Szerinte nem az alkotmány részleteivel vagy egy adott paragrafussal volt gondjuk ezen országoknak (mikor elutasították az alkotmány nemzeti ratifikálását), tette hozzá az elnök, hanem a belpolitikai közhangulat éppen fortyogott a saját vezetőik intézkedéseinek következtében. Így tehát ezt „a politikai klímát” kell megváltoztatni ahhoz, hogy az alkotmányozási folyamatban láthassunk valami változást.

Erkki Tuomioja finn külügyminiszter megerősítette azt a sajtóértésselést, amely szerint a jelenlegi alkotmányszöveg jelenlegi formájában biztosan nem marad meg. Szerinte az új szöveg neve először is nem alkotmány lesz, hanem szerződés, amely szorosan ráépül a jelenleg hatályban lévő Nizzai Szerződésre.

A *Bővítési folyamat*, valamint a további bővítés kérdése lesz a második legfontosabb prioritása a finn elnökségnek. Itt főleg Törökország uniós tagságára fognak koncentrálni. Érdekességként jegyezzük itt meg, hogy hosszú elutasítás után hét évvel ezelőtt Helsinkiben kapott Törökország jelölti státuszt. Azóta elkezdődtek a csatlakozási tárgyalások Ankarával, amely egyáltalán nem konfliktusmentes. Most ősszel például berekesztheti az EU a tárgyalásokat, amennyiben a vámegyezmény alapján Ankara nem nyitja meg záros határidőn belül a ciprusi görög előtt kikötőt és légterét. „Saját kudarcként fogom megélni, ha a tárgyalásokat le kell állítani. Így tehát megteszünk mindent annak érdekében, hogy ne alakuljon ki krízis az EU és Törökország között” - mondta Vanhanen kormányfő.

A bővítés kérdéséhez tartozik Koszovó státuszának végleges rendezése is. Az ENSZ egy finn követet, *Marti Ahtisaari*-t jelölte ki e feladat végrehajtására. A finn elnökség szorosan együttműködik diplomata honfitársukkal, hogy mihamarabb megnyugtató eredmények szülessenek a tárgyalások során.

Románia és Bulgária 2007-es csatlakozásáról a finn elnökség az Európai Bizottság bővítési biztosával, a finn *Olli Rehn*nel ért egyet, azaz még idén nyáron teljesítenie kell e két országnak az uniós elvárásokat, különben csatlakozási időpontjuk kitolódik egy esztendővel.

Végül a finn elnökség felveti az Unió további bővítésének kérdését. Szerintük az oly sokszor emlegetett „abszorpciós kapacitás” vagy „felszívási képesség” nem lehet döntő érv akkor, amikor az EU bővítéséről van szó. Éppen ezért egy vitaindító dokumentu-

mot készítenek elő az őszre, amelynek fő üzenete, hogy az abszorpciós kapacitás nem okoz kárt a tagjelölt országoknak, így az nem szolgálhat a tárgyalások elhalasztásának indokául.

Vanhanen leszögezte: „Európa határait ne mi határozzuk meg! Azok az európai országok tehát, amelyek azonos értékek szerint élnek, csatlakozhassanak az Európai Közösséghez.”

Az uniós *külkapcsolati vonalon* a finn elnökség a figyelem célpontjába Oroszországot állítja. Elképzeléseik szerint az EU-orosz kapcsolatot pragmatikus oldalról kell megközelíteni, azaz erősíteni kell a határokon átnyúló regionális együttműködési projekteket, amelyek konkrét területeken, konkrét feladatok végrehajtására jönnek létre. Például ilyen projekt lehet az orosz nukleáris hulladék eltakarítása, a Balti-tenger szennyezésének megállítása, a régió természetvédelme, stb.

A finn kormányfő szerint ahelyett, hogy az EU kioktatja Putyint a demokráciáról, itt az idő, hogy a két fél konkrét eredményeket tegyen le az asztalra.

Az oroszok szorosabb bevonása az EU-ba a volt kommunista országokban gyanakodást kelt. Egyelőre azonban szabad kezét kapott Finnország. A finn elnökség egyik nagy feladata úgy is a G8-ak tárgyalásának a levezetése lesz, ahol a fő téma az oroszok által elindított energia-vita/háború megnyugtató rendezése lesz.

Az *európai versenyképességét* szinte mindig finn példákön mutatta be eddig az Európai Bizottság. A finnek, akik az élen járnak a K+F, az innováció, és az oktatás területén, szívesen beavatják egész Európát titkukba. A finn modell, amely egy liberális gazdaságpolitikára épült, a rugalmas gazdaságpolitikát szociális biztonsággal ötvözi. A sikerhez azonban ez nem elég. A finn kormány folyamatosan beruház az oktatásba, továbbképzésbe. Finnország az éves GDP 3,5% körül investál K+F-be. Ha ezt minden állam elérné, óriási fellendülést látnánk Európában – állítja Vanhanen.

A versenyképesség növelésének másik oldala pedig a piacok megnyitása – teszik hozzá gazdasági szakértők. Radikális lépéseket szeretne látni a finn elnökség szolgáltatások, a munkaerő és a tőke szabad áramlása területén hiszen a mai napig az EU nem tud teljes mértékben hasznot húzni az egységes piacból, amely tele van olyan akadállyal, amelyet mind le kellene küzdeni.

Innovációt és mobilitást akarunk, amely egy nyitott gazdaságpolitikára épül – közölte *Jorma Ollila* volt NOKIA vezérigazgató.

Az *igazságügy és biztonság területén* Finnország célja, hogy folytassa elődeinek munkáját, azaz a nemzetközi bűnözés, az emberkereskedelem, valamint a terrorizmus elleni hatékony fellépést.

Végül pedig a finn elnökség prioritása lesz a *transzparencia*, vagy *átláthatóság elvének* a gyakorlatban való megvalósítása.

A kormányfő európai parlamenti beszéde után mind a liberálisok, mind a zöldek nagy ovációval fogadták e célpontot. Az osztrák elnökség alatt elindított transzperencia-kezdemenyezés az intézményi munka átláthatóságát biztosítaná. Ez azt jelenti, hogy az európai polgárok figyelemmel tudják követni az együttdöntési eljárás minden lépését. A finn elnökség reménye szerint ezzel a lépéssel közelebb hozzák az uniós intézményrendszer munkáját az európai polgárokhoz. Már akit érdekel...

Dr. Voller-Szenci Ildikó
Brüsszel, 2006. június

Aditus-projektek

Rovatunkban a tanácsadóink által elkészített és menedzselte projektek közül válogatunk.

Felkészülés a kompetencia – elvű oktatásra a Tokaji Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiumban, a program adaptációja és meghonosítása a helyi oktatásban

AZ OKTATÁSI INTÉZMÉNYRŐL

A tokaji Tokaji Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiumot 1952-ben alapították mint fontos, hiánypótló kistérségi középfokú oktatási intézményt. Az oktatási intézményben már a kezdetektől folyt szakképzés, többek között szőlész-borász képzés, óvónőképző és pedagógiai szakközépiskolai osztályok működtek. Mindemellett a természettudományos képzés is fontos szerepet kapott az iskola profiljában, ezen belül a biológia tagozatos képzés, majd később ennek a megszüntével az egyedi tantervű biológiai osztály úgyszintén.

2000 szeptemberében indult a kétéves OKJ-s környezetvédelmi technikus szakképzés, amely célul tűzte ki a környezetvédelmi problémákra fogékony, modern elemző módszerekben jártas szakembergárda képzését. Megvalósították a projektrendszert oktatást, amely a diákok önálló tevékenységén alapszik. Az elméleti órák mellett sok és sokféle gyakorlati órát tartanak, terepi munkát szerveznek, így igyekezve megteremteni az elmélet és a gyakorlat szinkronját. Technológiai gyakorlaton a környezetvédelmet tanuló diákok ellátogatnak hulladéklerakó és szennyvíztisztító telepre is azzal a céllal, hogy megismerjék a különböző technológiai lépéseket, folyamatokat.

A PÁLYÁZATRÓL

A HEFOP/3.1.3 "Felkészítés a kompetencia-alapú oktatásra" pályázatán a következő célokat tervezi az iskola megvalósítani:

A projekt során az intézmény vezetése és hét pedagógusa felkészül a kompetencia-alapú képzésre. Felveszik a kapcsolatot a megpályázott kompetenciaterületen dolgozó programmentorokkal. A felkészítésen és a továbbképzésen tanultak birtokában megtervezik a vállalt kompetencia-területek hatékony és színvonalas oktatásához szükséges adaptációs tevékenységet. Az adaptációs munka szerves részeként a kompetencia-alapú programcsomagok testre szabása mellett, és azokkal összhangban integrációs fejlesztési tervet készítenek a hátrányos helyzetű, valamint a roma tanulók esélyeinek növelése érdekében. A továbbképzésben részt vevő pedagógusok elsajátítják, majd kollégáiknak is bemutatják az új eszközök használatát, alkalmazási területeit. Elkészítik az új, szükséges dokumentációt, felkészülnek a következő tanévben kezdődő implementációra. Az elkészült új tanterveket, tanmeneteket, fejlesztési terveket, a felhasználni kívánt adaptált oktatási programcsomagokat, digitális tartalmakat, segédleteket, projektterveket a 3.1.1-es központi program szakembereivel, illetve a TIOK szakértőivel értékelik és véglegesítik.

Az iskola életében, munkájában bekövetkező változásokról belső továbbképzések, tájékoztatók keretében mind a tantestület, mind az intézmény nem pedagógus dolgozói, mind a szülők és tanulók számára felkészítést, információs napokat tartanak. A település lakóinak is alkalmat adnak arra, hogy a projektet, annak várható hatásait, illetve eredményeit megismerhessék.

Különös gondot fordítanak arra, hogy a beiskolázási körzetükbe tartozó mintegy 89 település általános iskolája, pedagógusai, valamint a leendő iskolások szülei is lássák, milyen új elvárásokkal, lehetőségekkel, feltételekkel készül az iskola a leendő első osztályosok fogadására.

Emellett természetesen azokat a felsőfokú intézményeket is tájékoztatják a változásokról, ahová a legnagyobb gyakorisággal iskolázzák be tanulóikat. Mind az iskolával együttműködő általános iskolai pedagógusokkal, mind az egyetemek és főiskolák vezetőivel, pedagógusaival továbbfejlesztik a már eddig is jól működő partnerkapcsolatukat, hogy a projekt megvalósítása során megfelelő információkat kapjanak az új pedagógiai program bevalásáról, illetve hogy szakmai segítséget nyújtsanak az eljövendő tanévek oktató-nevelő munkájának megtervezéséhez, színvonalasabbá tételéhez.

A 2006-2007-es tanévben már az új célokat megvalósítani kívánó, megújult pedagógiai programmal folytatják oktató-nevelő munkájukat. A képzésben részt vett pedagógusai azokban a tanulócsoportokban, osztályokban, ahol tanítanak, az új, adaptált tartalmakkal, eszközökkel és módszerekkel végzik tevékenységüket.

A tanév során lehetőséget teremtenek arra, hogy minden új tartalommal, eszközzel és módszerrel megismerkedhessenek az iskolavezetés és a tantestület tagjai, kialakíthassák véleményüket, és felhasználhassák új ismereteiket a következő tanév(ek) tervezésében. A 2006-2007-es tanév végén a projekt- és fejlesztési tervek megvalósítását, a kitűzött célok teljesítését partnereik, oktatási szakértők és a célcsoportok képviselőinek bevonásával záró-konferencia keretében értékelik, összegzik, és rövid kiadványban, valamint sajtótájékoztató keretében tájékoztatják településük lakóit az elért eredményekről.

Az első év lezárásával egy időben elkezdődik a következő tanév előkészítése, amelynek során kiválasztják a programba belépő új tanulócsoportokat, osztályokat, valamint a pedagógusok következő tanévre történő felkészülése is megkezdődik.

Riz Gábor
tanácsadó
Aditus Kft.

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, MÉG AZ ÖNKORMÁNYZATOKNAK IS

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknek szeretnénk segítséget nyújtani. Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

HEFOP – Gyakorlati tanácsok alapfokú nevelési-oktatási intézmények számára

A Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Programmal több szempontból foglalkoztunk már e lap hasábjain. Most az alapfokú nevelési-oktatási intézmények – vagy azok konzorciumai – számára próbálunk meg néhány gyakorlati, projekttervezési tanácsot adni a jövőbeni források sikeres pályázásához, és a projektek eredményes megvalósításához.

Talán kijelenthető, hogy az alapfokú oktatási intézmények fenntartóinak – legyen az önkormányzat vagy egyház – az esetek többségében az alapfeladatok ellátása után fejlesztési célú források már nem állnak rendelkezésükre, sőt, az intézmények jelentős része több éve felhalmozott hiányt görget maga előtt. Éppen ezért infrastruktúrájuk fejlesztését, szakmai munkájuk színvonalának emelését, szolgáltatási palettájuk színesítését ezután is pályázati források megszerzése útján tudják tervezni és megvalósítani. Az alapfokú oktatási intézmények az elmúlt évben több pályázati kiírásban kaptak lehetőséget infrastruktúrájuk, szakmai munkájuk fejlesztésére. Például:

- HEFOP/2005/2.1.4B „Tanoda programok támogatása”
- HEFOP/2005/2.1.5 „Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelése (adaptációs pályázat)”
- HEFOP/2005/2.1.6 „Sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelése”
- HEFOP/2005/2.1.7 „Iskolai szegregáció csökkentése”
- HEFOP/2005/2.1.8 „Egységes települések többségében halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat oktató iskoláinak fejlesztése”
- HEFOP/2005/3.1.3 „Felkészítés a kompetencia alapú oktatásra”

A fenti HEFOP-os kiírások nem kértek a pályázótól önrészt, az első akadályt – amellyel szinte minden pályázó szembetalálkozott –, mégis a *forráshiány* jelentette. Bár a szerződéskötéskor lehetőség van 25 százalékos előfinanszírozás igénylésére, ennek utalása 60 napos határidővel történik. Ha a szerződéskötés és a projekt kezdete egybe esik, (netán a projektet hamarabb el kell indítanunk, mint a szerződéskötésre sor kerülne, mint a 2.1.8-as kiírás esetében fordul most elő, mert a központi program által finanszírozott továbbképzési programelemeket már indítják, de a szerződéseket még nem írták alá), már az első két hónap kiadásait meg kell előlegeznie a fenntartónak. Ez minimum tartalmazza a menedzsment díjazását, de projektenként eltérően egyéb elemeket, például útiköltségeket, az indításhoz szükséges kisebb beruházások költségeit, bérleti díjakat, stb. is. Ezen felül nem csak a projektindítást, hanem a mérföldkövek elszámolását követő kifizetések teljesítésénél is lehetnek átmeneti időszakok, amikor a projekt finanszírozását a fenntartónak kell „megelőlegeznie”, nem beszélve a végső elszámolást követő kifizetésről, amikor az elszámolási időszakot jelentéstételi kötelezettségek, olykor hiánypótlások sora jellemzi. *Éppen ezért* a pályázat előkészítésének 0. időpontjában egyeztessünk a fenntartóval: tudja-e vállalni a projekt áthidaló finanszírozását akár önerőből, akár rulírozó hitel felvételével! Amennyiben igen, akkor hozzáfoghatunk a tervezéshez. A kész projekttervet ismertetjük a fenntartóval, hogy költségvetését a projekt várható előrehaladásának ismeretében tudja tervezni.

MENEDZSMENT

Többismeretlenes megoldandó egyenlet a menedzsment, a projektvégrehajtó személyzet összetétele. A menedzsment kiválasztásánál természetes, és a kiíró általi elvárás is, hogy figyelembe vegyük a menedzsment tagjaitól elvárható kompetenciákat, de azt is meg kell fontolnunk, hogy mi-

lyen körből merítsünk. Az oktatási intézmény munkatársainak köréből kikerülő menedzsmentnek előnye, hogy a szervezetben belül dolgozó munkatárs ismeri az intézmény külső és belső kapcsolatrendszerét, a formális és informális csatornákat, a szakmai munkát, ám annak tekintetében, hogy az oktatási, nevelési munkát ellátó pedagógusok nem terhelhetők tovább, olykor csak a nevelési, oktatási feladatok ellátásának rovására, a kívülről jövő menedzsment alkalmazása meggondolandó lehetőségként jelentkezik. Nincs univerzális válasz a kérdésre, a potenciális jelöltek és az intézmény adottságainak ismeretében ezt a projekttervező teamnek magának kell eldöntenie.

VÉGREHAJTÓK, SEGÍTŐ KÖRNYEZET

A kiírásokban sok a kötelezően elvárt projektelelem, ám mégis van a pályázatíróknak mozgástere az újszerűség, egyediség vonatkozásában. Feltétlenül fontos, hogy már a tervezés időszakában bevonjuk a megvalósítás helyszínén dolgozó tantestület(ek)et. Ne sajnáljuk az időt a pályázati lehetőség széleskörű ismertetésétől, tartsunk „ötletbörzékét”, amelyek nem csak arra jók, hogy több jó ötletből meríthetünk, és világossá válik, ki kíván aktívan részt venni a projektben, hanem kellő motivációs alapot is adnak a tantestületek tagjai számára, hogy a végrehajtásban segítőként bevonhatóak legyenek. Lehetőség szerint tájékoztassuk az iskola társadalmi környezetét is, mindenkit a kellő szinten és fokon, de próbáljunk minél több csoportot projekttervünk mellé állítani azzal, hogy érintetté, érdekeltté tesszük őket. Érezzék, hogy nem a fejük felett, hanem velük együtt születnek meg az őket is – ha csak minimálisan is, de – érintő döntések. Ha csak annyit tudunk elérni, hogy a projektünk nem ütközik ellenállásba, hanem segítő környezetben valósulhat meg, máris megérte a befektetett energia. Ezt az előkészítő munkát akkor is feltétlenül véghezvük el, ha külső tanácsadóval, pályázatíróval készítettjük el a pályázati dokumentációt!

CSELEKVÉSI- ÉS ÜTEMTERV

A cselekvési- és ütemtervet ne egy újabb kötelezően kitöltendő mellékletnek tekintjük, és ne elégedjünk meg egy oldalnyi, néhány pontból álló tervvel! Készítsük ezt hónapról-hónapra átgondoltan, minden résztvevőre kiterjedően, időintervallumokat minél konkrétan behatárolt. Ezzel egyrészt meggyőzzük a pályázat bírálóit arról, hogy alaposan megtervez-tük projektünket, másrészt a megvalósítást is jelentősen megkönnyíti a részletes tervezés. A cselekvési- és ütemterv a legjelentősebb szerepét a költségvetés elkészítésekor tölti be, hiszen a költségvetési sorok tervezésekor is ebből kell kiindulnunk. A pénzügyi és a cselekvési terv párhuzamosan készüljön, így elkerülhetjük, azt is, hogy egy részfeladathoz nem rendelünk forrást (vagy mert elkerüli a figyelmünket, vagy mert túl sok tevékenységet terveztünk, amelyek fedezete nem megoldható a pályázati összegből), és azt is, hogy nem használjuk ki maximálisan a pályázat adta lehetőséget. Ha az eredeti tervekhez képest csúszik a szerződés és a projekt kezdeti időpontja, természetesen módosítanunk kell a pénzügyi- és cselekvési ütemterven. Mivel nevelési-oktatási intézményről van szó, nem tehetjük meg, hogy a késedelem idejével automatikusan elcsúsztatjuk a tevékenységeket, valamint a velük járó kiadásokat. Legyünk tekintettel a tanév rendjére, és életszerűen ütemezzük át a végrehajtást. (Pl. egy szakkör vagy egy tehetséggondozó program beindításának van létjogosultsága február hónapban, de egy 3 hónapos csúszás esetén május hónapban már nem sok eredménnyel kecsegtet elkezdni a tevékenységet.) Ha a módosításokkal kapcsolatos döntéseink szakmailag indokoltak, a szerződő hatóság méltányolni fogja azokat, és nem fogja megvonni a támogatást a projekttől.

Ökrös Éva tanácsadó, Aditus Kft.

Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP) összefoglaló 116,31 milliárd forint értékű lekötött forrás a ROP keretében

1. A ROP 2004-2006 közötti időszakra rendelkezésre álló teljes 107,14 milliárd Ft összegű keretének
 - 109 %-a lekötésre került (116,31 milliárd Ft)*
 - 98 %-a már szerződött (104,55 milliárd Ft)*

*a központi programokkal együtt
2. A ROP-ra beadott pályázatok száma összesen: 2233 db, ebből 2031 db nyílt pályázatos felhívásra érkezett.
3. A támogatási döntéssel rendelkező pályázatok (központi programok nélkül)
 - száma: 521 db
 - támogatási értéke: 106,47 milliárd Ft
4. Szerződött pályázatok
 - száma: 454 db
 - támogatási értéke: 94,71 milliárd Ft

A szerződött projektek fejlesztési területenkénti megoszlása:

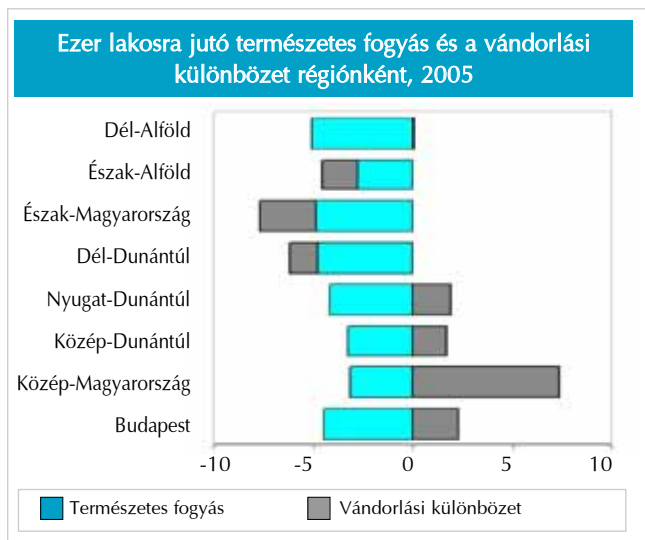
• 119 turisztikai,	
• 76 útfejlesztési,	
• 30 város-rehabilitációs,	
• 119 óvodai és alapfokú oktatási intézmény-fejlesztési beruházási,	
• 110 képzési- és foglalkoztatási projekt.	
Legkisebb megítélt támogatás:	8 000 000 Ft
Legnagyobb megítélt támogatás:	1 500 000 000 Ft
Szerződéssel rendelkező pályázatos fejlesztések teljes projektköltsége:	113,07 milliárd Ft
Támogatási arány:	13 % – 100 % között
Átlagos támogatási arány:	83,77 %
Szerződött projekthez hozzáadott önerő:	18,35 milliárd Ft

5. Szerkezetileg megvalósult pályázatos projektek száma és értéke:
 - 9 + 1 fél turisztikai
 - 29 útfelújítási
 - 1 + 4 fél városrehabilitáció
 - 34 alapfokú oktatási intézmény

Összesen 73 teljesen, 5 részben megvalósult és átadott projekt.
A megvalósult projektek támogatási értéke: 12,68 milliárd Ft.
6. Szerződött központi projektek
 - száma: 13 db
 - támogatásuk értéke: 10,1 milliárd Ft

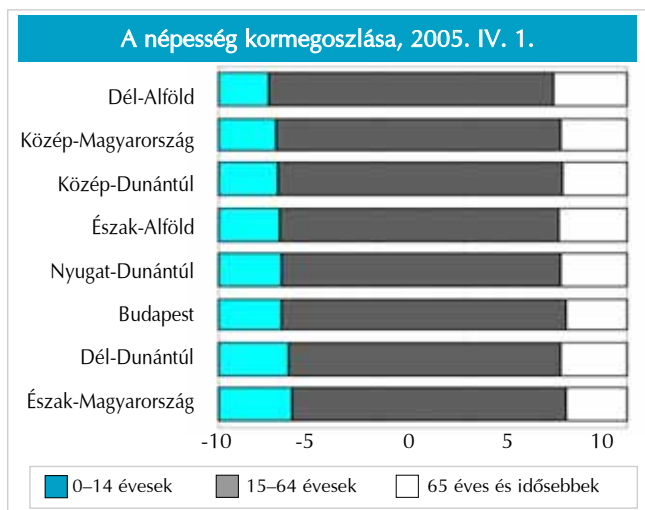
Népesedési pillanatkép, 2005.

Magyarország népessége 2006. január 1-jén 10 millió 77 ezer fő volt. A népességszám változását hosszabb ideje a természetes fogyás és a nemzetközi vándorlási nyereség alakítja. A népesség száma 2005-ben jobban csökkent, mint az előző évben, de kevésbé, mint az előző öt év átlagában (21 ezer fő). Az egyes régiók természetes fogyását az országon belüli és a határon keresztüli népességmozgás például Közép-Magyarországon kiegyensúlyozza, sőt növeli is, míg a fővárosban, Közép- és Nyugat-Dunántúlon csupán mérsékli. Népesedési szempontból a nagy vesztes Észak-Magyarország, Észak-Alföld és Dél-Dunántúl.

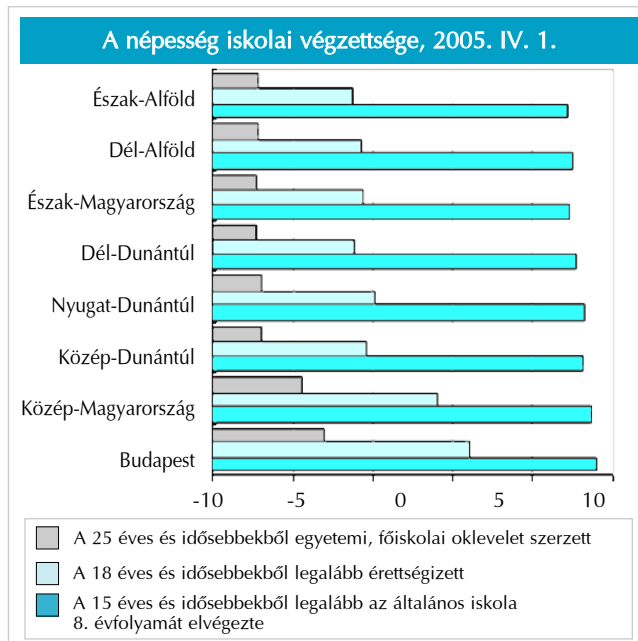
A fővárost is magába foglaló közép-magyarországi a legnépesebb régió, ahol a lakosság 28,2%-a él, ezt sorrendben az Észak- és Dél-Alföld, valamint Észak-Magyarország követi. A sort Közép-, Nyugat- és Dél-Dunántúl zárja.

A magyar népesség öregedő korösszetételű. A 35 éves korig meglevő férfitöbbség a 35–39 évesek között egyenlítődik ki, és 40 év felett – az eltérő életésélyekkel összefüggésben – növekvő női többségbe fordul. A nők több mint fele, a férfiak 45%-a 40 éves és idősebb. A gyermekkorúak népességen belüli arányát (15,4%) ebben az évben első ízben haladta meg a 65 éves és idősebbeké (15,6%). A hét régió közül „legidősebb” a dél- és „legfiatalabb” az észak-alföldi, a 15–64 évesek aránya ugyanakkor a fővárosban a legmagasabb.

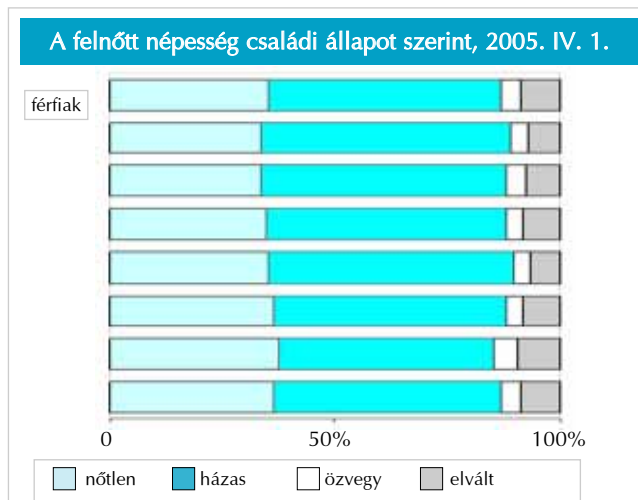

Az iskolai végzettség az elmúlt másfél évtizedben emelkedett, a változás különösen az érettségizettek és a diplomások esetében jelentős. 1990-től 2005-ig

- a 15 éves és idősebb népességből az általános iskola 8. évfolyamát végzetek aránya 78%-ról 92%-ra,
- a 18 éves és idősebbek közül az érettségizettek 29%-ról 43%-ra,
- a 25 éves és idősebbekből a felsőfokú végzettségűeké 10%-ról 15%-ra nőtt.

A mezőnyből kiemelkedik Budapest, ahol a diplomások aránya 28%. Ezt követően legmagasabbak a színvonal Nyugat- és Közép-Dunántúlon. A sort az általános iskolát végzetek és az érettségizettek aránya alapján az Észak-Alföld zárja, míg a diplomások aránya Dél-Dunántúlon a legkisebb. Az együttélési formák változása folyamatos. A népességben csökken a házasságok aránya, és emelkedik a nőtleneké, hajadonoké, valamint az elváltaké. A házasságban élők a felnőtt népesség felét sem teszik ki. A házasságok aránya legmagasabb az Észak-Alföldön, és Észak-Magyarországon, valamint a Nyugat-Dunántúlon, a nőtleneké, hajadonoké és az elváltaké Budapesten és így Közép-Magyarországon. A férfiak közül legnagyobb az özvegyek aránya a fővárosban és Közép-Magyarországon, valamint a Dél-Alföldön, az özvegy nők Észak-Magyarországon és a Dél-Alföldön.

A felnőtt népesség családi állapot szerint, 2005. IV. 1.

Az élettársi kapcsolat egyre elfogadottabb forma, és jelenleg csaknem minden hetedik együttélés ilyen. Az együttélésnek ez a módja legelterjedtebb Közép-Magyarországon – ezen belül is a fővárosban – Dél-Alföldön és Észak-Magyarországon. A mikrocenzus időpontjában – 2005. április 1-jén – a háztartások száma meghaladta a 4 milliót, és 139 ezerrel volt több a 2001. évinél. A családháztartások száma csökkent, a nem család-, ezen belül is az egyszemélyes háztartásoké emelkedett. Míg 1990-ben minden negyedik, 2005-ben minden harmadik háztartás volt egytagú. Az egyszemélyes háztartások számának változása összefügg az egyedülálló idősök és fiatalok rétegének szélesedésével. Az egyedülállók aránya jóval meghaladja az átlagot a fővárosban és Közép-Magyarországon, de a Dél-Alföldön is magasabb annál. A családokban mintegy 2,1 millió 20 évesnél fiatalabb gyermek él. A gyermekek száma – a csökkenő születésszámmal összefüggésben – fogy. Az egy gyermekkel és a három vagy több gyermekkel élő családok aránya nőtt, a két gyermeket nevelőké csökkent. A gyermekek, illetve gyermekeket nevelő család leggyakoribb Észak-Alföldön és Észak-Magyarországon, míg a legritkább a fővárosban és Nyugat-Dunántúlon.

A házaspárok 2005 elején 1 millió 122 ezer 15 évesnél fiatalabb gyermeket neveltek, az egyedülálló szülők – ahol 87%-ban az anya a családfő – 225 ezret, az élettársi kapcsolatokban élők 199 ezret. A száz gyermekes családra jutó 15 évesnél fiatalabb gyermekek száma az 1990. évi 106-ról 2001. évi 87-re, majd 84-re csökkent. A csökkenés a gyermeküket egyedül nevelők és a házaspárok esetében volt jelentős, az élettársaknál lényegében nem változott. Az élettársi kapcsolatokban nevelt gyermekek aránya legnagyobb Észak-Magyarországon, Észak-Alföldön és Dél-Dunántúlon.

NÉPESEDÉSI FOLYAMATOK

A házasságkötések száma csökken, az ezredfordulós szintet egyetlen évben sem érte el. 2005-ben 44 100 pár kötött házasságot, 0,7 százalékkal, háromszázalékkal több az egy évvel korábbinál. Az először házasulók száma ismét nőtt. A házasságkötések számának emelkedése kizárólag a házasságra lépők „érettebb” korosztályában, főleg a 30–39 évesek körében ment végbe. A házasságkötési arány 2005-ben legmagasabb Közép-Magyarországon (4,7 ezrelék), ezen belül Budapesten volt (5 ezrelék). A ráta Észak-Magyarországon és a Dél-Alföldön (3,9 ezrelék) a legalacsonyabb.

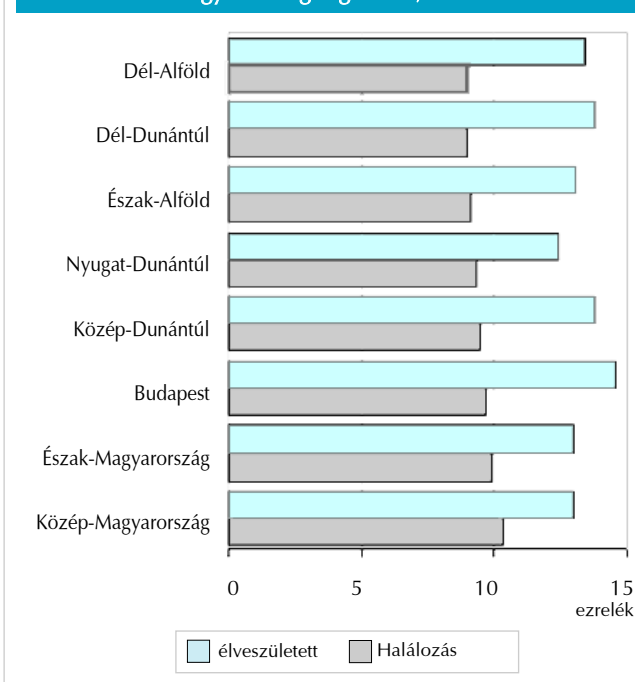
A válások számában nem történt érdemi változás, 2005-ben mintegy 24 700 házasságot bontottak fel a bíróságok, lényegében ugyanannyit, mint egy évvel korábban. Továbbra is a 20–29 évesek

sek között a leggyakoribb a válás, bár intenzitása az elmúlt néhány évben csökkent, és emelkedő irányzatú a 30 évesnél idősebb házaspároknál. Változatlanul jóval több házasság szűnik meg özvegyülés és válás miatt (76 800), mint amennyi létrejön házasságkötéssel. Az ezer lakosra jutó válások száma 2,4 ezrelék. Az átlagosnál alacsonyabb a ráta mindössze Nyugat-Dunántúlon volt (2,2 ezrelék), annál magasabbat Dél-Dunántúlon és Közép-Dunántúlon regisztráltak.

Az elmúlt öt év legmagasabb születésszáma volt a 2005. évi, amikor 97 500 gyermek született, 2400-zal több, mint 2004-ben és lényegében ugyanannyi, mint az ezredfordulón. Az élve születések száma két hónap kivételével valamennyiben meghaladta az előző évit. A születésszám alakulására az elmúlt években jelentősen hatott a tanulási idő meghosszabbodása, a későbbi önállósulás, valamint az együttélési formák elfogadottságának változása. A születésszám emelkedése az érettebb korú, magasabb iskolai végzettségű és többnyire gyermektelen nőktől származott, akik főleg az első gyermeküket hozták világra. Folytatódott a szülő nők között a nem házas családi állapotúak számának növekedése. A 2005-ben születettek 35%-a házasságon kívül jött világra. Ez az arány 2000-ben 29% volt.

A halálozások száma 135 500, csaknem 3000-rel magasabb, mint a 2004-es, több mint két évtizede legalacsonyabb érték. Az elmúlt évek alapvetően javuló irányzata megtorpanni látszik. Az emelkedésben nagy szerepe volt a tavaszi hónapok kiugró halálozásának, de az év háromnegyedében többen haltak meg, mint 2004-ben. A többletalálozás főleg az idősebb lakosságot érintette. Figyelemre méltó azonban a középkorú (45–49 éves) férfiak halálozásának emelkedése is. Az ezer lakosra jutó élve születések aránya egyedül az Észak-Alföldön 10 ezrelék fölötti, a halálozásoké Észak-Magyarországon haladja meg leginkább az átlagot (14,5 ezrelék).

Ezer lakosra jutó élveszületés és halálozás Magyarországi régiókban, 2005

Az EU-25 regionális felosztása szerint a hazai régiók az élveszületések alapján közepes, a halálozások szerint „előkellő” helyet foglalnak el. Az ezer lakosra jutó élveszületések száma alapján

¹ Görögország, Franciaország és Nagy-Britannia kivételével.

Észak-Alföld az első harmadhoz, Nyugat-Dunántúl az utolsóhoz, a többi a középsőhöz tartozik. A halálzási mutató szerint valamennyi magyarországi régió megtalálható az első tizenkettesben.

A magyarországi régiók helye az EU-25 régióinak rangsorában, 2004

Az élveszületési ráta alapján

54.	Észak-Alföld
80.	Észak-Magyarország
84.	Közép-Magyarország
104.	Közép-Dunántúl
121.	Dél-Dunántúl
131.	Dél-Alföld
143.	Nyugat-Dunántúl

A halálzási ráta alapján

1.	Észak-Magyarország
3.	Dél-Alföld
4.	Dél-Dunántúl
8.	Közép-Magyarország
9.	Nyugat-Dunántúl
11.	Észak-Alföld
12.	Közép-Dunántúl

A születések és a halálzások egyenlegeként a népesség természetes fogyása Magyarországon negyedszázados folyamat, amelyet részben ellentételez a nemzetközi vándorlásból származó nyereség, így a népesség tényleges fogyása ennél alacsonyabb. A halálzások száma 2005-ben 38 ezerrel haladta meg a születéseket, ami némi gyorsulást jelez az előző évhez képest (1,7%). A 17 ezer főt kitevő nemzetközi vándorlási nyereség kissé csökkent, 45%-ban fedezte a természetes népességfogyást.

Magyarország regionális térképét nézve a halálzások száma valamennyi térségben meghaladja a születéseket. A természetes fogyást azonban területenként a belföldi és a nemzetközi vándorlás

nyereség jelentősen módosítja. A kilencvenes évek közepének hullámvölgye után lassan, de folyamatosan emelkedett a belföldi vándorlások száma, az utóbbi két évet azonban inkább a stagnálás jellemzi. 2005-ben a belföldi vándorlások intenzitása valamelyest emelkedett, ezen belül az állandó vándorlásoké 1%-kal mérséklődött, az ideigleneseké közel 3%-kal nőtt. Az országon belüli népességmozgás egyik meghatározója a Budapestre főleg az agglomeráció településeibe való elvándorlás. A folyamat másik oldala Pest megye népességének rendkívül gyors növekedése. Ebben a megyében többen laknak, mint bármely dunántúli régióban, és a belföldi vándorlási nyeresége (14 300 fő) többszöröse a budapesti vándorlási veszteségnek. A főváros helyzete annyiban sajátos, hogy a természetes fogyás mellett jelentős az elvándorlás is, bár ennek üteme az elmúlt évek során számottevően mérséklődött. 2005-ben pozitív a belföldi vándorlási egyenlege Nyugat- és Közép-Dunántúlnak, ezen belül a legvonzóbbak Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom és Fejér megyék. Tovább gyengült Észak-Magyarország és az Észak-Alföld népességmegtartó ereje, 4-4 ezer fős belföldi vándorlási veszteségük volt. A legnagyobb belföldi vándorlási veszteséget Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Jász-Nagykun-Szolnok megyék szenvedték el.

A nemzetközi vándorlás módosítja, árnyalja a kialakult képet. Iránya azonban nem annyira koncentrált, mint a belföldi. Egyenlege 2005-ben az ország valamennyi régiójában pozitív volt, ezen belül kiemelkedő Közép-Magyarország szerepe, ahol a főváros mellett figyelmet érdemel Pest megye növekvő pozitív egyenlege. Ebben a megyében a nemzetközi vándorlásból nagyobb volt 2005-ben a nyereség (3100 fő), mint a három dunántúli régióé együttvéve (2200 fő). Közép-Magyarország népessége a múlt év folyamán ténylegesen több mint 12 ezerrel nőtt, miközben az ország többi részéé 33 ezerrel csökkent.

Magyarországon érvényes engedéllyel huzamosan tartózkodó külföldiek száma 2006. január 1-jén mintegy 155 000 fő volt, 9 százalékkal, 12 800 fővel több az egy évvel korábbinál. Döntő hányaduk Európából, ezen belül Romániából, Ukrajnából, Jugoszlávia utódállamaiból, illetve az EU-tagországok közül Németországból érkezett.

Deményné Lehel Zsuzsa

K Ö N Y V A J Á N L Ó

Magyar statisztikai zsebkönyv, 2005

Ez a kis formátumú, jól használható zsebkönyv minden évben az első olyan részletes, minden témakört felölelő kiadvány, amely tájékoztatást ad az előző év társadalmi és gazdasági folyamatainak alakulásáról. A magyar országos adatok mellett regionális adatokat is tartalmaz. Nemzetközi fejezetében az Európai Unió tagországai mellett néhány más jelentős állam adatai is megtalálhatók. A tájékozódást számos grafikon segíti.

Kiadványaink megvásárolhatók: **KSH Statisztika Szakkönyvesboltban**
1024 Budapest II., Keleti Károly u. 10., tel.: 212-4348.

Megrendelhetők: **KSH Statisztikai szolgáltatások osztályán**
1024 Budapest, II., Keleti Károly u. 5-7., tel.: 345-6570, fax: 345-6699, valamint a régiós igazgatóságok terjesztőinél.
E-mail: marketing.ksh@office.ksh.hu

K Ö N Y V A J Á N L Ó

OECD Factbook

(OECD világgazdasági Évkönyve 2006)

A világgazdaságról átfogó képet nyújtó "OECD Factbook" egy kiemelkedő szakmai kiadvány, hiszen megbízható és kulcsfontosságú elemzéseket és adatokat tartalmaz nem csupán a OECD tagállamairól, hanem a világ más, főbb gazdaságáról. Több mint 100-féle indikátor, szisztematikus táblázatokban, hozzá tartozó elemzésekkel, összehasonlító adatokkal, trendekkel, sőt, javaslatokkal, hogy az adott témához hol érdemes hozzá olvasni (kiadványajánló).

Ára: 13.750 Ft + 5 % ÁFA
ISBN 9264035613

Megrendelés:

Euro Info Service – Az Európai Unió, az OECD, a Világbank, az IMF, az Európa Tanács, valamint az Északi Tanács hivatalos kiadványainak, adatbázisainak magyarországi forgalmazója

1137 Bp. Szt. István krt. 12.
Tel: 329-21-70; 329-24-87
Fax: 349-20-53
Internet: www.euroinfo.hu
E-mail: euroinfo@euroinfo.hu

Megrendelés, megtekintés

Unióś értesítő

Szeretné ha terméke, szolgáltatása, vállalkozásának híre elérné a legfelsőbb döntéshozói kört?

Hirdessen az Unióś Értesítőben
Telefon: (06-20) 9288-343

UNIÓŚ ÉRTEŚITŐ

UNIÓS ÉRTESÍTŐ – HATÁROK NÉLKÜL

Az uniós támogatásokban egyre hangsúlyosabb szerepük van a szomszédsági programoknak, határon átnyúló pályázati lehetőségeknek. Ezzel párhuzamosan egyre több szomszédos országban nyílnak meg, vagy bővülnek uniós pályázati programok.

A fentiekre tekintettel az *Uniós Értesítő – az Adaptatio Kft. szakmai együttműködésével – hónapról-hónapra beszámol a Romániában, Szerbia és Montenegróban, valamint Szlovákiában megvalósuló EU támogatásokról, fejlesztésekről, elsősorban az ott élő magyarságot is érintő programokról és lehetőségekről.*

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

Az első szaklap az Európai Unió támogatásairól

ROMÁNIA

szekeszeseben

Cél a kistérségi társulások létrehozása

Strukturális Alapok Romániában – LEADER program

Hivatalosan is útjára indította a Mezőgazdasági Minisztérium a LEADER (Liaison Entre des Actions de DEveloppement Rural) programot. A LEADER program célja a helyi kezdeményező csoportok megalakulásának támogatása, azaz a kistérségi társulások központilag kezdeményezett és támogatott megalakulása.

A program közvetlenül érinti a kis települések önkormányzatait, ezért a munkába a Belügyminisztérium szakértőit is bevonták. Ugyanakkor a vidékfejlesztés és a Regionális Operatív Program egymást kiegészítik, ezért a regionális politikát felügyelő integrációs tárca is részt vesz a program előkészítésében.

Első lépésben (június 9-ig) a földrajzi-kulturális-történelmi-társadalmi szempontból egyívű tartozó „területek” jelentkezését várták. Ezek a területeken alakulnak majd meg az úgynevezett akciócsoportok, vagyis olyan kistérségi társulások, amelyekben a vállalkozók és a civil szféra is képviselteti magát. A jövőbeli, területileg jól körülhatárolt akciócsoportokat a kistérségi menedzserek vezetik, akik képzéseken vesznek majd részt. Az akciócsoportok feladata lesz majd a fejlesztési stratégiák kidolgozása, majd ennek alapján a vidékfejlesztési operatív programból támogatható térségi projektek rangsorolása.

A vidékfejlesztés új lehetőségeit rejtő LEADER program az Európai Unió egyik legsikeresebb közösségi kezdeményezése. Különlegessége, hogy a helyi problémák megoldását az ott élőkől alakult, úgynevezett helyi akciócsoportok irányításával és aktív közreműködésével valósítja meg. A LEADER program nem egy vállalkozást vagy személyt támogat, nem felülről meghirdetett konkrét fejlesztési projekteket jelent, hanem a helyi, kistérségi ötletre, kezdeményezésre összeálló, a közösen elfogadott helyi fejlesztési programot együtt megvalósítani kívánó, alulról kezdeményezett összefogást ösztönzi, és a helyiekre bízva a projektek kiválasztásáról és finanszírozásáról szóló döntéseket.

Az Európai Unió a LEADER program létrehozásakor abból a felismerésből indult ki, hogy egyes fejlesztések, programok hatékonyabban valósulnak meg, ha a helyi viszonyokat ismerő, ott élő emberek és szervezetek-intézmények fogalmazzák meg a tennivalókat, módszereket és eszközöket, és ha ők döntenek a felhasználható for-

rásk felosztásáról is. A LEADER másik – az EU-ban mindenütt érvényesülő – célja az, hogy átalakítsa a kistérségi önkormányzati, vállalkozói és civil szféra gondolkodásmódját: az elszigetelt, egyéni, esetenként egymást átfedő, esetenként akár akadályozó kezdeményezések helyére a partnerség, a közös érdek mentén történő összefogás lépjen. Másként fogalmazva: aktivizálni kívánja a vidéken élőket önmaguk, és a helyi gazdasági fejlődés érdekében.

A program tényleges működéséhez arra van szükség, hogy a vidéki térségekben olyan partnerségen alapuló, tenni akaró csoportok szerveződjenek, amelyek tagjai kialakítják a három érdekelttségi kör közös fejlesztési elképzeléseit. A LEADER lelket jelentő helyi akciócsoportok földrajzilag összefüggő területen, egymással szomszédos vidéki települések összefogásaként alakulhatnak meg. A helyi akciócsoportok szerkezetének és működésének nincs merev szabályzata. Működésükre nagyfokú decentralizáció jellemző. Az Európai Unió LEADER programjaiban egy akciócsoport célterületét alkotó településeken élők száma tízezerrel százazert lakosig terjedhet, és a népsűrűség kisebb, mint 120

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS ROMÁNIÁBAN

Az Adaptatio Kft. a magyarországi tapasztalatokra építve az elmúlt év végén kezdte el tevékenységét Romániában. Elsődleges feladata minél több romániai magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének elősegítése, valamint a helyi pályázati szakemberhálózat kiépítése. Önkormányzatok, vállalkozók és civil szervezetek részére vállalkoz az alábbi szolgáltatásokat:

- Pályázatfigyelés, pályázati tanácsadás, pályázatkészítés
- Fő szakterületek: humán erőforrás-fejlesztés, terület- és régiófejlesztés, határ menti együttműködési projektek, vállalkozásfejlesztés.
- Képzések, konferenciák, tájékoztató fórumok EU pályázatírásról, szervezetek sikeres felkészítéséről, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás – uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: EU Pályázati Értesítő, romániai UNIÓS ÉRTESÍTŐ, www.eupalyazat.ro – az első magyar nyelvű szlovákiai pályázati portál, ahol az összes hazai, uniós és magyarországi kiírás elérhető.

Elérhetőségeink: Adaptatio S.R.L. • 540349 Târgu Mures, str. Lămaie, nr. 25/10.

• Tel: +40-744-592045; +40-745-265759. • info@adaptatio.ro

fő/km² lehet. Egy település csak egy helyi akciócsoporthoz tartozhat, a helyi akciócsoportok között nem lehet átfedés sem tagszervezeti, sem személyi, sem területi szinten.

A program nemzetközi tapasztalatai azt mutatják, hogy sokféle elképzeléshez lehet támogatást szerezni, amelyek hozzájárulnak az adott terület gazdasági aktivitásának növeléséhez. Lehet ez turizmus, kézművesség, szolgáltatás, feldolgozóipar, agrártermelés és még számos termelő-szolgáltató tevékenység megvalósítása vagy fejlesztése. Egy-egy csoport fejlesztési terve akkor számíthat sikerre, ha az általa lefedett terület sajátosságaira épít, és összhang-

ban van a tagország vidékfejlesztési célkitűzéseivel is. A LEADER támogatja az országon belüli, az ún. LEADER-területek közötti, illetve a vidéki térségek közötti hálózatépítést az Európai Unió egész területén. Minden LEADER csoport a hazai és egyben a nemzetközi hálózat része. Ez lehetővé teszi, hogy bárki megismerhesse a LEADER által támogatott projekteket, azok eredményeit és azokból az érdeklődők ötleteket is meríthessenek.

A LEADER programról bővebben magyar nyelven:

http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/index_hu.htm

– munkatársunktól –

SAPARD HÍREK

Beszélgetés Szabó Sámuellel, a SAPARD ügynökség igazgatójával

Nagyobb hitelkeretre pályázhatnak a gazdák

- A mezőgazdasági tárca áprilisban miniszteri rendelettel növelte a mezőgazdaság terén pályázók számára a 2006-os SAPARD-hitelkereteket. Pontosán mit jelent az intézkedés?
- A minisztérium tavaly elindította az agrárbefektetéseket segítő Gazdaprogramot. Emellett létrehozott egy befektetési alapot mezőgazdasági befektetésekre, és ebből az alapból a bankok hitelt nyújtanak az igénylőknek ötszázalékos támogatott kamattal. Ez a hitel tulajdonképpen a SAPARD-pályázatok önrészét hivatott pótolni. Vagyis a gazda felveszi a hitelt az önrész biztosítására, és utána pályázik az ügynökségnél a másik 50 százalék elnyerésére. Ezzel a rendelettel tehát a tárca a befektetési alapból felvehető hitelkeret mértékétet.
- Miért volt szükség a keret növelésére?
- Az illetékesek rájöttek, hogy egy reális méretű befektetéshez túl kicsik az eddigi összegek. A program beindításakor például a mezőgazdasági termékek – hús, tej, bor, zöldség, gabona, ipari növények, hal – feldolgozására 250 ezer euró volt a maximálisan felvehető hitelkeret, de miután utána számoltak, kiderült, hogy ebből a pénzből SAPARD-támogatással sem lehet életképes termékfeldolgozót létrehozni. Ezért növelték a hitelkeretet 250 ezer euróról 750 ezer euróra. Ugyanez volt a helyzet a zöldségtermesztő vagy állattenyésztő farmok esetében: a kezdeti 100 ezer eurós hitelből és a SAPARD-pályázaton nyert összegből nem lehetett például becsületes, átlag 30–35 tehénes gazdaságot létrehozni. Az új, 150 ezer eurós keretek azonban már lehetővé teszik a befektetés létrehozását. A baromfifarmok esetében a hitelkeret összege megkétszereződött: immár 200 ezer eurós hitelt lehet felvenni.
- Mekkora összeget szán a mezőgazdasági tárca a hitelek biztosítására?
- A 2006-os költségvetésben hétezermilliárd régi lejt különített el a minisztérium a mezőgazdasági befektetési alap számára.

- Milyen mezőgazdasági ágazatokat támogatnak ezzel az intézkedéssel?
- Mezőgazdasági termékek elsődleges feldolgozását, az állatfarmokon vagy növénytermesztő gazdálkodásokban eszközölt befektetéseket, gépvásárlást, a malom-, illetve pékipart. Ugyanakkor nem hagyományos mezőgazdasági tevékenységeket is, úgymint a csiga- vagy békatenyésztést, a gomba-, erdei gyümölcs-, illetve gyógynövénytermesztést és feldolgozást, vagy a hagyományos kézműves-tevékenységeket, mint például a fazekasság, kósárfonás, fafaragás. Ez utóbbiak esetében a kezdeti 25–50 ezer eurós hitelkeret 100 ezer euróra nőtt.
- Mit kell tennie annak a gazdának, aki hitelt szeretne felvenni?
- A befektetési hitelalapot kezelő három bank egyikehez – a Carpatica Bankhoz, a Román Fejlesztési Bankhoz vagy a Takararé- és Letéti Pénztárhoz – kell fordulnia, ott megmondják, milyen feltételek mellett lehet felvenni a hitelt. Ha ezeket teljesíti az illető, kap egy hitelígérvényt, amelynek alapján össze lehet állítani a SAPARD-pályázatot. Amennyiben a pályázat sikeres, aláírnak egy finanszírozási szerződést, amellyel fel lehet venni a kölcsönt. A kölcsön legtöbb tízéves futamidejű, egy évtől öt évig terjedő türelmi idővel. A pályázónak azonban rendelkeznie kell bizonyos önrésszel, hiszen a pályázat megírására, a tervek elkészítésére, vagy az engedélyek beszerzésére sem hitelt, sem támogatást nem kap.
- Mely ágazatokban nyújtják be a legtöbb pályázatot?
- Nagy az érdeklődés a hús- és tejfeldolgozó ágazatában, illetve a gabonatermesztés területén. De sok pályázat érkezett szarvasmarhafarmok létesítésére, vagy fejlesztésére is.

Forrás: Krónika

SAPARD pályázat elbírálva három év után

Nemrégiben értesítették a Csíkfalvi Polgármesteri Hivatalt, hogy kedvezően bíralták el a több, mint három évvel ezelőtt a SAPARD-ügynökséghez benyújtott pályázatot, amelynek alapján a Buzaháza és Vadad felé vezető községi utakat leaszfaltozhatják. A hetekben várják a régióközpont szakembereit, akik

terepszemlét tartanak. A munkálatokat csak ősszel kezdhetik el, mert a kivitelezőt versenytárgyaláson kell kiválasztani. Összesen 7 km és 250 méter utat aszfaltoznak, a munkálatok értéke 1 millió euró.

– munkatársunktól –

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

Az első szaklap az Európai Unió támogatásokról

SZERBIA ÉS MONTENEGRÓ

az ADAPTATIO szerkesztésében

Egy új ország születése a Balkánon – békés körülmények között

Montenegró független országgá vált

Szerbia számára a 2006-os év sorsdöntőnek bizonyul, amely jelentősen meghatározhatja az ország uniós közeledését, ennek következtében az EU források hozzáférhetőségét. (UE 2006.02). Az Európai Unió hathatós támogatásával úgy tűnik, hogy megoldódik a már hosszú évek óta megoldatlan szerbiai probléma-halmaz: Koszovó és Montenegró közjogi státusza, a hágai törvényszékekkel való együttműködés, az Európai Unióval való társulás, az alkotmány meghozatala. S bár rögzös az út, mégis nagy a realitása annak, hogy a 2006-os év végére mindet sikerül elérnie az EU-nak. Ezek közül az első, Montenegró végleges közjogi státusza 2006. május 21-én eldőlt, amikor Montenegró lakosságának többsége egy népszavazáson a Szerbiától való függetlenségre voksolt.

EGY KIS STATISZTIKA MONTENEGRÓRÓL

Montenegró 13.812 négyzetkilométernyi területen terül el. Montenegró két egymástól legtávolabbi pontja az Adriai-tenger partjától az északi határig Szerbia és Bosznia-Hercegovina felé, légvonalban nem több, mint 190 kilométer. A montenegrói tengerpart nagyjából 200 km hosszú. Az 517 ezer hektár mezőgazdasági földterületből a korábbi adatok szerint 65 százalék legelő.

A legutolsó, 2003. novemberi népszámlálás adatai szerint Montenegrónak 672.656 lakosa van, ebből 273.366 montenegrói, 201.182 szerb, 28.714 muzulmán, 63.272 bosnyák, 47.682 albán és 7.062 horvát nemzetiségű.

A montenegrói Statisztikai Hivatal adatai szerint pravoszláv vallásúnak 460.383 polgár, vagyis a lakosság 74,24 százaléka vallotta magát, 110.034 polgár muzulmán hívő, tehát 17,74 százalék, római katolikus keresztény pedig 21.972 lakos, azaz a lakosság 3,54 százaléka.

A NÉPSZAVAZÁS ÉJSZAKÁJA

A függetlenségre a polgárok igencsak magasnak mondható, 86,3 százalékos részvétele mellett 55,5 százaléka szavazott, vagyis 45 ezer szavazóval több, mint a Szerbiával való közös államra. Ez büvös határnak bizonyult, ugyanis az Európai Unió korábban megszabta, hogy csak a minimum 55 százalékos támogatás esetében hajlandó elfogadni Montenegró kiválását a Szerbia és Montenegró államközösségből.

Montenegró függetlensége esetében folytatódik Montenegró európai integrációja, és Montenegrót többé már nem terheli az európai uniós stabilizációs és társulási tárgyalások Szerbia miatti felfüggesztése sem. Az Európai Bizottság ugyanis 2006. május 3-án felfüggesztette a Szerbia és Montenegróval megkezdett stabilizációs és társulási tárgyalásokat, mivel Belgrád nem tartóztatta le és nem adta ki a hágai Nemzetközi Törvényszéknek a háborús bűnökkel vádolt Ratko Mladićot.

Javier Solana, az Európai Unió biztonságpolitikai és külügyi biztosa már másnap kijelentette, hogy az EU „teljes egészében elismeri” a montenegrói referendum eredményét, s a Balkán-félsziget

get összes többi állama is üdvözölte Montenegró függetlenné válását, még az azt ellenző boszniai Szerb Köztársaság is. Olli Rehn uniós bővítési biztos pedig kedden közölte, hogy az Európai Bizottság új megbízatást készít a független Montenegróval való társulási és stabilizációs tárgyalásra, és módosul a Szerbiára vonatkozó megbízatás is, lévén Szerbia az Államközösség jogutódja. Az új megbízatási javaslat szentesíti az eddigi tárgyaláson elérteteket és alapot képez a további tárgyaláshoz. Egyes szakértők már azt prognosztizálják, hogy Montenegró Szerbia előtt, akár már 2010-ben tagja lehet az Európai Uniónak.

SZERBIA MINT A KORÁBBI ÁLLAM JOGUTÓDJA

A szerbiai parlament június 5-én, hétfőn megállapította, hogy Szerbia utódja Szerbia és Montenegró állami közösségének, és megörökölte az Államközösség nemzetközi-jogi szubjektivitását és a nemzetközi dokumentumokat, beleértve az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1244-es, Koszovóról és Metohiáról szóló határozatát. A határozat arra kötelezi a kormányt és a többi állami szervet, hogy az alkotmányos felhatalmazásokkal összhangban 45 napon belül hozza meg a szükséges okmányokat, és hozzon intézkedéseket annak érdekében, hogy Szerbia Köztársaság mint Szerbia és Montenegró örököse, érvényesítse nemzetközi-jogi szubjektivitását.

Szerbia kormánya megszüntette az Államközösség Emberi Jogi és Kisebbségügyi Minisztériumát, valamint a volt államközösség még néhány szervét és intézményét. A minisztérium munkájának egy részét az Igazságügyi Minisztérium, illetve a Belügyminisztérium vette át, az államközösség valamennyi korábbi minisztériuma közül pedig egyedül csak a honvédelmi és a külügyi tárca maradt meg minisztériumi szinten.

A szerb parlament döntése nyomán kormányrendelettel megszűnt Szerbia és Montenegró parlamentje, az államközösségi államfő intézménye, a Minisztertanács, a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács és Szerbia és Montenegró Bírósága.

A NEMZETI KISEBBSÉGEK HELYZETE

Slobodan Vucetic, a Szerbiai Alkotmánybíróság elnöke már május 23-án kijelentette, hogy Montenegró formális függetlenné válása után sem csorbulnak a Szerbiában élő montenegrói állampolgárok szerzett jogai: gyorsan megszerzik a szerbiai állampolgárságot, vagy pedig a két ország polgárai részére kölcsönös kettős állampolgárságban fog megegyezni.

A szerbiai kormány már a következő héten mérlegelte, hogy a Szerbiában élő minden montenegrói állampolgár számára, akik „meghatározott éve élnek itt”, lehetővé teszi a kettős állampolgárság elnyerését. Szerbiában egyébként mintegy 270.000 montenegrói állampolgár él.

A korábbi – korántsem békés – körülményekhez képest viszonylag gyorsan, különösebb zökkenők nélkül megszületett a Balkánon Európa egy újabb állama, a független Montenegró.

– munkatársunktól –

Az első szaklap az Európai Unió támogatásokról

SZLOVÁKIA

szervezésében

EU pályázati rendszer a kritikák keresztjében

A Strukturális Alapok 17 százalékát használta fel eddig Szlovákia

Szlovákia 2006. április 30-ig az uniós támogatás közel 70 százalékát lekötötte, de a 2004-2006-os időszakra szánt összeg 17 százalékát használta fel eddig. (Ugyanez az arány Magyarországon 22 százalék.)

Sokak szerint túl bonyolult, bürokratikus és lassú a szlovákiai uniós támogatási rendszer: akár nyolc hónapig is eltart, amíg a strukturális alapokból eljut a pénz első részlete a pályázó számlájára. Bonyolult és nehézkes a pályázás, az információszerzés, túl nagy a bürokrácia. A rendszer annyira tökéletes, hogy már működésképtelen.

NEHEZEN NYOMON KÖVETHETŐ A 2007. UTÁNI IDŐSZAK TERVEZÉSE IS?

További gondot jelent a programozási, tervezési folyamatok átláthatatlansága, szakértők szerint a májusban elfogadott szlovák Nemzeti Stratégiai Referenciakeret politikai megrendelésre készült, a terv alapján 2007-2013 között 11,237 milliárd euróhoz juthatunk az alapokból. Nehezményezik, hogy a dokumentumot csak egy szűk szakmai csoport dolgozta ki, polgári szervezetek, független szakértők véleményét figyelmen kívül hagyták. *Ján Pálffy*, az építésügyi minisztérium szóvivője visszautasította a kritikát, mert a referenciaterv elkészítése során legalább tíz konferenciát rendeztek. Az összes dokumentumot munkacsoportok véleményezték az önkormányzatok, a városok és falvak szövetsége és a Szlovák Tudományos Akadémia szakértőinek részvételével – mondta Pálffy. A civil szervezetek szerint további hiányosság, hogy az egyes minisztériumokban kevés szakértő foglalkozik a strukturális támogatások megítélésével, még 1500 személy kellene. Sokkal hatékonyabb lenne, ha az alapok megítélésével nem a minisztérium, hanem például a Strukturális Alapok Implementációjáért Felelős Ügynökség foglalkozna, a tárcának ellenőrző szerepe lenne – magyarázta az Euroalapok polgári szövetség elnöke, *Jan Rudolf*.

Ivan Mikloš pénzügyminiszter viszont elégedett a nemzeti referenciatervvvel, hosszú és bonyolult tárgyalások után a lehető legjobb

változatot sikerült elfogadni. A támogatást kilenc programra osztották: közlekedés, környezetvédelem, régiófejlesztés, tudásalapú gazdaság, egészségügy, az oktatásügy infrastruktúrája, oktatás, foglalkoztatás, technikai segítség. Szlovákia a strukturális alapokból eddig 42,3 milliárd koronát használt fel, a legtöbbet a közlekedési programra. A minisztériumok közül a földművelési teljesít a legjobban, a támogatás 30 százalékát merítette ki. Második a munkaügyi tárca (22 százalék), harmadik a közlekedésügyi (18 százalék), az utolsó az oktatásügyi (3,4 százalék).

ELÉGEDETLEN CIVIL SZERVEZETEK

Eközben egyes – az Európai Szociális Alap (ESF) által támogatott projekteket megvalósító – nonprofit szervezetek állítása szerint a pályázati irányítási rendszer az országban nem működik megfelelően. Az apparátus alkalmatlanságának, kelletlenségének és arroganciájának, az állam által az adófizetők pénzéből fizetett, az ESF és az FSR körül csoportosuló hivatalnokok hadának nincs se vége, se hossza: „sapkák, tollak, számítógépes egér-alátétek készítése 18 millióért, miközben a rendszer az embereket a régiókban még nagyobb szegénységbe dönti”.

Az elégedetlen nonprofit szervezetek megegyeztek, hogy eljuttatnak egy levelet a nem megfelelően működő rendszerről és a projektek állapotáról az érintett minisztériumokba és a képviselőkhez. Egy további levélben az Európai Unióhoz fordulnak. Ezekben nemzetközi ellenőrzést és a projektek végrehajtásának monitoringját fogják kérni, valamint tiltakozásokat szerveznek a Munka-, Szociális- és Családügyi Minisztérium, és a többi illetékes szerv előtt. *Hajdú* szerint a tiltakozáshoz a mai napig 30 olyan civil szervezet csatlakozott, akik az ESF és FSR által jóváhagyott projekteket valósítanak meg, mint például Vakok és Gyengénlátók Szlovákiai Szövetsége, Ekopolis Alapítvány, Kassai Polgár és Demokrácia Polgári Társulás, Cepta Polgári Társulás, Bovap Polgári Társulás, Rodon Polgári Társulás, stb.

– munkatársunktól –

Új költségvetés 2007-2013

A legtöbb pénz a vasúthálózatra, kevesebb az autópályákra jut majd

A tervek szerint az uniós támogatásokból a Közlekedési Operatív Programra elkülönített keretösszeg a 2007-2013-as időszakban 3,437 milliárd eurónak felel majd meg. A Kohéziós Alapokból várhatóan 2,548 milliárd euró, az Európai Regionális Fejlesztési Alapból 889 millió euró jut majd a közlekedésre.

Az állami költségvetéssel együtt ez 4,246 milliárd eurót tesz majd ki. Ennek legnagyobb részét, 1,581 milliárd eurót a vasúthálózat felújítására lehet majd felhasználni, amelynek 85 százalékát teszi ki az uniós támogatás. A közúti közlekedés infrastrukturális fejlesztésére 1,226 milliárd euró jut majd, a közúti közlekedés modernizálására pedig 1,059 milliárd euró. Az intermodális szállítást a tervek szerint

129,4 millió euróval támogatják majd, a vasúti személyszállítást 190 millió euróval, és nem egész 61 millió euró jut majd a technikai segítségre. Az elkülönített keretösszeg a várható pályázatok számához képest azonban elenyésző. A 2007-2013-as időszakban megpályázott összeg mintegy háromszorosan meghaladja majd a Kohéziós Alapokban rendelkezésre álló forrásokat, és mintegy másfélszer az Európai Regionális Fejlesztési Alap kereteit. A vasúti infrastruktúra keretén belül már most 22 benyújtott projekttel kell számolni 2,24 milliárd eurós költségvetéssel, a közúti infrastruktúrán belül 25 projekttel 3,78 milliárd eurós költségvetéssel, amelyből 2,32 milliárd az autópályák építésére irányul majd. – munkatársunktól –

TISZTELT OLVASÓNKI!

TEMATIKUS MELLÉKLET ROVATUNKAT AZZAL A CÉLLAL INDÍTOTTUK ÚTJÁRA, HOGY AZ UNIÓS PÁLYÁZATOKON RÉSZTVEVŐKET EGY-EGY TERÜLET RÉSZLETESEBB BEMUTATÁSÁVAL SEGÍTSÜK. MOSTANI SZÁMUNKBAN AZ I. NEMZETI FEJLESZTÉSI TERV VÁRHATÓ HATÁSAIRÓL, ILLETVE A II. NEMZETI FEJLESZTÉSI TERV KAPCSÁN VÁRHATÓ INTÉZMÉNYI ÁTALAKULÁSOKRÓL KÉSZÍTETTÜNK RÖVID ÖSSZEFOGLALÓT.

I. Nemzeti Fejlesztési Terv és várható hatásai

GAZDÁRA TALÁLTAK AZ UNIÓS FORRÁSOK

A kifizetések összege meghaladta a 200 milliárd forintot

Meghaladta a rendelkezésre álló mintegy 670 milliárd forintos keretet a Nemzeti Fejlesztési Terv pályázatainak megítélt támogatások összege – vagyis 2006. júniusának elejére gyakorlatilag gazdára találtak az I. NFT forrásai. Ez persze nem jelenti azt, hogy az idén ne lenne még uniós pályázat Magyarországon! A nyertes pályázóknak kifizetett támogatások összege június elejére átlépte a 200 milliárd forintos határt.

A szétosztható keret több, mint kétszeresére, egészen pontosan 221 százaléka nyújtott be pályázatot az elmúlt két és fél évben mintegy 35 és félezer magyar vállalkozás, önkormányzat és civil szervezet. Közülük június elejéig 16 és félezren jártak sikerrel: ennyien valósíthatják meg projektjüket a Nemzeti Fejlesztési Terv pályázatán elnyert, összesen 670 milliárd forintnyi, nagyjából európai uniós támogatással az ország több, mint 1800 településén. Az elnyert támogatások tekintetében – a főváros súlyánál fogva – a Közép-magyarországi Régió teljesített a legjobban: Budapesten és Pest megyében több, mint 5 ezer pályázó eddig 265 milliárd forint támogatást nyert az operatív programok pályázatainak. Az Észak-alföldi Régió három megyéjében 2 ezer 600 pályázó 121 milliárd, az Észak-magyarországi pedig valamivel több mint 1500 pályázó 106 milliárd forint uniós támogatáshoz jutott eddig.

A Nemzeti Fejlesztési Terv keretében megítélt támogatások 49 ezer új munkahely létrejöttét, és 136 ezer munkahely megtartását teszik lehetővé. A megvalósuló képzési programok 18 ezer alapkú nevelési-oktatási intézményben tanuló diákot érintenek. Az EU Strukturális Alapjainak támogatásával 120 ezer fő képzettséget szerez, 170 ezer pedig képzésben vesz részt 2008. végéig. A Nemzeti Fejlesztési Terv keretében megépített vagy felújított, illetve megépítendő, vagy felújítandó utak hossza összesen 677 kilométer. Az uniós támogatással rehabilitált városi területek több, mint 215 ezer embert, a megvalósuló ivóvízminőség-javító programok pedig 9 ezer 642 háztartást érintenek. A szennyvízkezelés javítását célzó programok által érintett háztartások száma 55 ezer, a vízközművesítés javítása által érintettek pedig 29 ezer. A Nemzeti Fejlesztési Terv nyertes természetvédelmi pályázatainak által érintett területek nagysága 140 ezer hektár. A gazdasági versenyképességet célzó programok között közvetlen pénzügyi támogatásban 3 ezer 500, tanácsadásban pedig 21 ezer hazai kis- és középvállalkozás részesült.

Támogatási szerződést a Nemzeti Fejlesztési Terv teljes keretének több, mint 85 százalékára, összesen 575 milliárd forintra kötöttek június elejéig az irányító hatóságok, csaknem 12 ezer nyertes pályázóval. A megkötött támogatási szerződések arányát tekintve Magyarország a legjobban teljesítő a nyolc új, kelet-közép-európai tagállam közül. Ugyanígy felgyorsultak a kifizetések is, és elérték a 200 milliárd forintos határt. Ez azt jelenti, hogy az I. Nemzeti Fejlesztési Terv 2008. végéig felhasználható keretének 30 százaléka már a nyertes pályázók számláján van. Ráadásul a kifizetéseken belül egyre kisebb hányadot képvisel az előlegek összege: az átutalt uniós támogatások 62 százaléka már a projektek előrehaladtával benyújtott számlák ellenében történt kifizetés. A kifizetések tekintetében – ha nem számítjuk az előlegeket – a nyolc kelet-közép-európai új uniós tagállam közül csupán Lettország, Észtország és Szlovénia előzött meg minket.

Noha „nominálisan” elfogyott az I. Nemzeti Fejlesztési Terv teljes kerete, van még megpályázható uniós forrás a rendszerben, ugyanis a jogszabályok a rendelkezésre álló keretet 5-10 százalékkal meghaladó kötelezettségvállalást tesznek lehetővé. Ennek több oka van: egyrészt vannak pályázók, akik megváltozott körülményeik miatt visszamondják a már megnyert támogatásokat, és olyan is előfordul, hogy – például a közbeszerzések okozta árverseny miatt – a nyertes pályázók a megítélt támogatásnál kevesebb pénzt használnak fel a projektjükhöz. Harmadsorban pedig – lévén, hogy az uniós kasszából euróban kapjuk a támogatást – a gyengébb forint-árfolyam is bizonyos többletforrásként jelentkezik a pályázati rendszerben.

A Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Program (KIOP), valamint a Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP) esetében nincs élő pályázat és idén már nem is várható új kiírás, e két alap forrásai kimerültek. Az Agrár és Vidékfejlesztés Operatív Program (AVOP) esetében vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítésére és a mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztésére lehet még pályázni uniós forrásra, a Gazdasági Versenyképesség Operatív Program (GVOP) esetében pedig vállalatok belüli elektronikus üzleti rendszerek, üzleti partnerek közötti e-kapcsolatok, valamint tartalomipari és közcélú tartalomszolgáltatás fejlesztésére, illetve – kifejezetten a kis- és középvállalkozások számára – üzleti tartalomfejlesztésre van még megpályázható uniós forrás. A Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Programnál (HEFOP) jelenleg a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével a társadalmi befogadás erősítését segítő projektekkel lehet uniós forrásra pályázni, de az elkövetkező hónapokban várhatóan a nők munkaerő-piacra való visszatérését, valamint az oktatási rendszerben a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségét segítő programokra is írnak még ki pályázatot az Európai Unió strukturális alapjainak támogatásával.

Forrás: Nemzeti Fejlesztési Hivatal

Az I. Nemzeti Fejlesztési Terv várható gazdasági hatásai

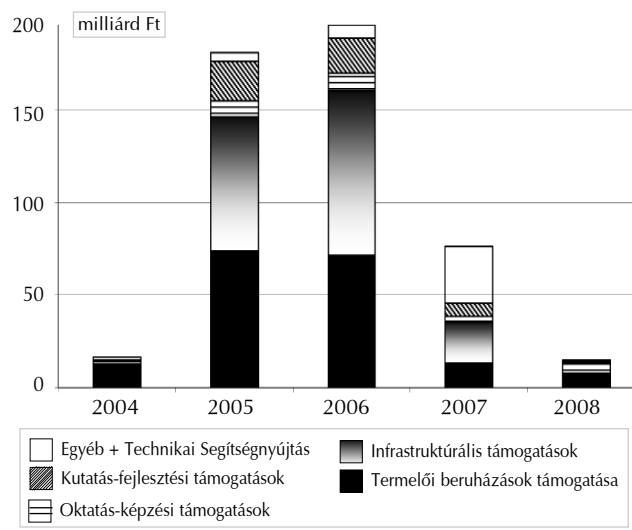
– szakértői háttér tanulmány –

MAKROGAZDASÁGI HATÁSOK

A Strukturális Alapok makrogazdasági hatásainak vizsgálatára az Egységes Monitoring Információs Rendszerben (EMIR) szereplő, 2004-2008 közötti kifizetési tervadatokat használtuk föl. A felhasznált adatok az EMIR-ben 2006. február közepéig rögzített szerződéseken alapulnak. A modell két esettel számolt, a Strukturális Alap beavatkozások nélküli, és a beavatkozások melletti esetekkel. A hatásoknál a két eset közötti eltérésekre adott előrejelzéseket mutatjuk be. A modellszámításokhoz a Strukturális Alapok (SA) alintézkedéseit 5 csoportra osztottuk, ezek közül a modell bemeneti változója az alábbiak közül az első négy volt:

1. alap-infrastrukturális,
2. oktatási-képzési,
3. kutatásfejlesztési és
4. termelői beruházásokra nyújtott támogatások
5. egyéb (ebbe beletartozik a technikai segítségnyújtás is).

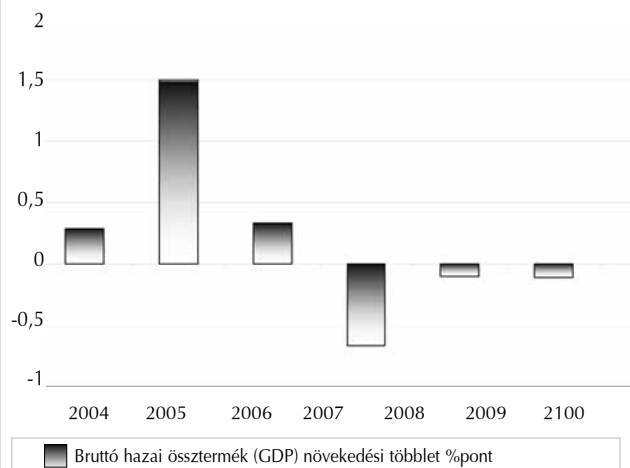
Az EMIR-ben rögzített szerződések támogatásainak csoportosítása

BRUTTÓ HAZAI ÖSSZTERMÉK (GDP)

A bruttó hazai össztermék növekedési ütemére gyakorolt hatása a 2006. február közepéig megkötött támogatási szerződések alapján kiutalt és kiutalásra kerülő SA támogatásoknak éves átlagban 0,27 százalékpontnyi pozitívum 2004-2008 között. A legnagyobb hatást 2005-re becsülte a modell, ez azt jelenti, hogy a Strukturális Alapok nélkül a tényleges, 4,1 %-os változatlan áras növekedés helyett csak 2,6%-os GDP növekedés realizálódott volna.

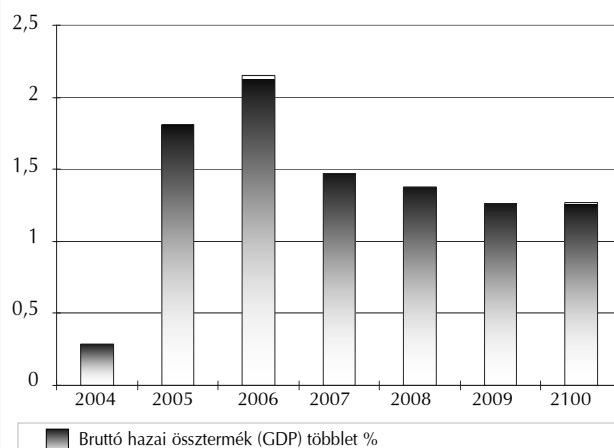
A bruttó hazai össztermék növekedési többlete a Strukturális Alapok beavatkozásainak eredményeként

A modell feltételezéseiből adódóan a gazdasági szereplők a támogatások miatt előrehozzák beruházásaikat, aminek következményeként tapasztalható a 2007-es negatív hozzájárulás. A valóságban a támogatások kínálati oldali hatásainak elhúzódása miatt a növekedési többlet időben jobban kisimulva keletkezhet, így a 2006. utáni visszaesés sem valószínű. A modell nem számol a 2007. után többszörösére növekvő strukturális támogatásokkal, amelyek jelentősen túl fogják kompenzálni ezt a 2007-es visszaesést.

Kézzelfoghatóbb eredményeket kapunk a tényleges hatásokról, ha a növekedési ütem helyett a GDP nagyságát hasonlítjuk össze a SA támogatások nélküli, és a támogatások melletti esetekben. Ekkor elmondhatjuk, hogy éves átlagban (2004-2010) között, csak a február végéig megkötött szerződések miatt, 1,4%-kal magasabb GDP-t realizál(ha)tunk támogatások melletti esetben. Évente átlagosan tehát ennyivel több hazai termék keletkezik.

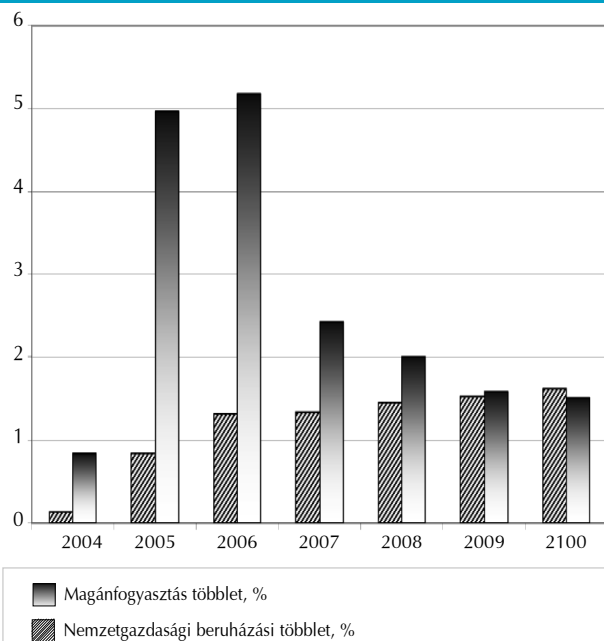
A bruttó hazai össztermék többlet a Strukturális Alapok beavatkozásainak eredményeként

NEMZETGAZDASÁGI BERUHÁZÁS, MAGÁNFOGYASZTÁS

A Strukturális Alapok támogatásának nagy része beruházási támogatás, így nem véletlen, hogy a legnagyobb hatást a nemzetgazdasági beruházásoknál tapasztalunk. A változatlan árak mellett becsült beruházási többlet 2004-2008 között évente átlagosan 3,1%, ennyivel költhet Magyarország többet arra, hogy a jövőbeli jólétnövekedést biztosítsa.

A Strukturális Alapok fogyasztásra és beruházásra gyakorolt hatása

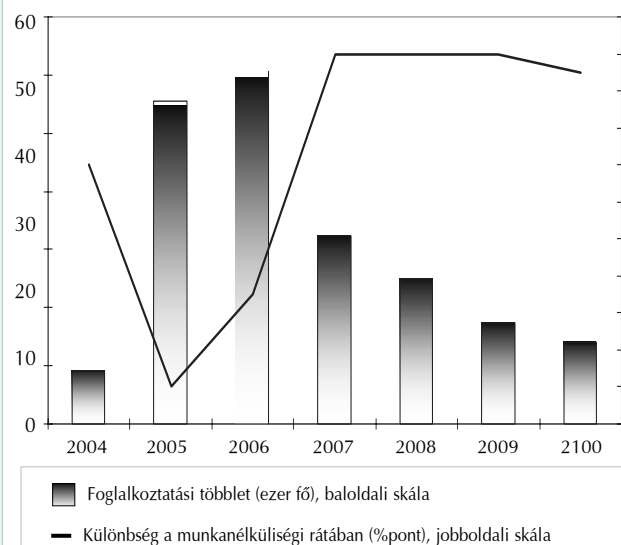
A SA támogatások a magánfogyasztásra is jótékony hatást gyakorolnak, ami végső soron az anyagi jólét növekedésének egy indikátora. Ami ennél is fontosabb, hogy a fogyasztási többlet többletberuházások mellett keletkezik, így nem a jövő terhére eladósodva fogyaszthat többet a magánszféra. A többletfogyasztás várhatóan évente átlagosan 1%.

FOGLALKOZTATÁS, MUNKANÉLKÜLSÉG

Ez az a két változó, amely a leginkább érzékeny arra, hogy a kifizetések mikor realizálódnak. A támogatások csökkenésével, mint az alábbi ábrán látható, a foglalkoztatottak száma majdnem teljesen visszatér a támogatások nélküli szintre, a munkanélküliségi ráta, pedig enyhén meg is haladja a támogatások nélküli szintet. Ez utóbbinak az a magyarázata, hogy a SA beavatkozások megnövelik a munkaerőpiaci részvételt (a gazdaságilag aktív népességet) is.

A foglalkoztatottak száma évente átlagosan 31 000 fővel több, mint a támogatások nélkül. A 2004-2006 közötti programozási időszak Strukturális Alap támogatásainak foglalkoztatási hatása csökkenő mértékben ugyan, de 2010-re is megmarad, a hosszú távú hatás hozzávetőleg 10 000 fő.

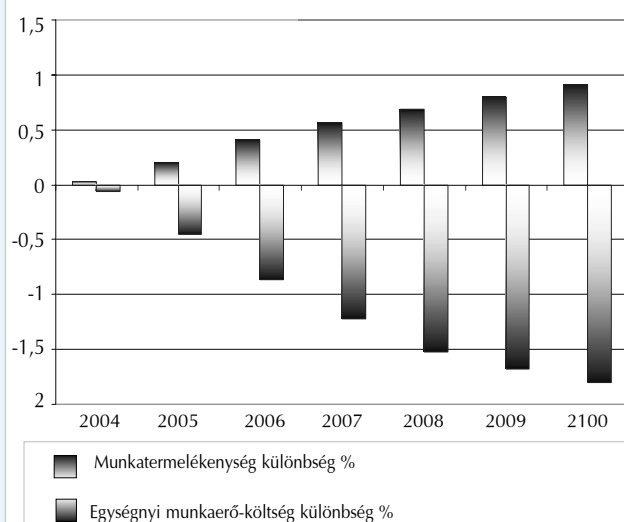
A Strukturális Alapok foglalkoztatásra és munkanélküliségre gyakorolt hatásai

Meg kell jegyeznünk, hogy az a gyakran használt értékelési módszer, amely egyszerűen összeadja az egyénileg támogatott projektek gazdasági hatását, feltételezhetően szisztematikusan alulbecsli a foglalkoztatási hatásokat, mivel nem számol a tovagyrúzó hatásokkal. A mostani modellszámítás annyival jobb becslés ennél, hogy a SA támogatásainak mind a közvetlen, mind a közvetett hatásait igyekszik figyelembe venni, az egész gazdaságra nézve. Erre röviden visszatérünk az EMIR indikátorokról szóló pontban is.

MUNKATERMELÉKENYSÉG, MUNKAERŐKÖLTSÉG

Ez az a két változó, amelynek változásán keresztül a SA beavatkozások kínálati oldali (vagyis a hosszú távon is megmaradó) hatásait a legjobban szemléltethetjük. A munkatermelékenységben mutatkozó különbség folyamatosan nő a támogatások melletti és nélküli forgatókönyvek értékei között: évről egyre magasabb az egységnyi munkára jutó megtermelt értékek közötti eltérés. Ugyanez igaz az egységnyi munkaerő-költségre.

A termelékenység növekedése ugyanakkora kibocsátást tesz lehetővé kevesebb input, azaz jelen esetben kevesebb munka felhasználásával. Az egységnyi munkaerőköltség csökkenése azonban az árak csökkenésén keresztül növelheti az egyensúlyi kibocsátást, ezért az, hogy a SA támogatások a munkaerő keresletét növelik vagy csökkentik, a két hatás eredőjétől függ. A foglalkoztatási hatásokat bemutató részből láthattuk, hogy összességében nő a foglalkoztatás, a modellszámítások tehát azt erősítik, hogy a kibocsátási hatás erősebb, mint a helyettesítési.

AZ EGYSÉGES MONITORING INFORMÁCIÓS RENDSZER INDIKÁTORAI

A Pályázati Információs Központ adatai szerint az április 1-ig támogatott projektek eredményeként 1 817 településen valósul meg beruházás, fejlesztés, amelyen keresztül 48 821 új munkahely jön létre és 136 073 munkahely tartható meg. Ezek az adatok a pályázók szerződéses vállalásai, amelyek feltehetően túlbecsülik a tényleges hatásokat. Ez a jelenség nem szokatlan, a nemzetközi gyakorlatban is általános, hogy a pályázók a sikeres pályázat érdekében túlzott vállalásokat tesznek.

Mint azt az előző részben már megjegyeztük, a fenti módszer, amely egyszerűen összeadja az egyes projektek által kiváltott gazdasági hatást, általában szisztematikusan alulbecsli a teljes gazdasági hatást. Meg kell jegyeznünk ugyanakkor, hogy a már jelzett túlvállaláson túl előfordulhatnak olyan folyamatok is, amelyek eredményeként az egyszerű összeadási módszer jócskán túlbecsli a tényleges hatásokat. A támogatások indirekt hatásaként előfordulhat, hogy egy térségben a támogatást kapott vállalkozás „elszívja” a munkaerőt a pályázásban kevésbé sikeres vállalkozás elől, így bár a monitoring rendszerben megjelenik a vállalkozás által létrejött új munkahelyek száma, ugyanakkor ugyanannyi munkahely meg is szűnik, ami azonban már nem kerül be az adatbázisba.

A jelen anyagban található két becslés közül ezért mi a makrogazdasági modell alapján készült becslés eredményét tartjuk megbízhatóbbnak. A tényleges eredő hatások felmérésére az MTA Közgazdaságtudományi Intézetével közösen indított kutatás adhat pontosabb eredményeket.

AZ NFT OPERATÍV PROGRAMJAINAK INDIKÁTORAI

KÉPZÉS

A Strukturális Alapok beavatkozásai – a szerződésben vállalt adatok szerint – 18 ezer alapfokú nevelési-oktatási intézményben tanuló diákot érintenek (2005-ös tényadat 1600). Az óvodai és alapfokú nevelési-oktatási intézményeket célzó intézkedések által érintett lakosság 590 ezer fő. A felújításra kerülő iskolai alapterület 17 ezer négyzetméter.

A Strukturális Alapok keretében a szerződések vállalásai szerint képzettséget szerez 120 ezer fő, képzésben részt vesz 170 ezer fő. 2005. december 31-ig a előrehaladási jelentések adatai szerint képzettséget szerzett 15 ezer és képzésen részt vett 50 ezer fő.

ÚT

A megépített vagy felújított négy- és ötszámjegyű állami vagy az ezekkel azonos funkciójú önkormányzati utak valamint az ipari területekhez vagy turisztikai vonzerőkhöz vezető megépített vagy felújított utak hossza (ROP) a vállalatok szerint 483,4 km (2005-ben eddigi tényadat 40,7 km). A 11,5 tonnás tengelyterhelés elérése érdekében útrehabilitációs program (2.1.1) vállalatok szerint 114,17 km utat érint (2005-ben 45 km út építése vagy felújítása történt meg). A településeken áthaladó forgalom csökkentése érdekében elkerülő és tehermentesítő utak építése vagy felújítása (2.1.2-2) által érintett utak hossza 45 km (2005-ös tény 5km). A főúthálózat kapacitásának növelése (2.1.3-2) által érintett úthossz 15 km (2005. végéig 0km). Az intermodális központok közlekedési kapcsolatainak fejlesztése (2.2.2.) által érintett utak hossza 19,4 km (eddig 2005-ig 0km).

A szerződéses vállalatok szerint Strukturális Alapok beavatkozásai által érintett utak hossza összesen: 677 km (2005. végéig 90 km a tényadat).

VÁROS

A ROP-ban a rehabilitált városi területek által érintett lakosság nagysága a vállalatok szerint 215440 fő.

KÖRNYEZET

A Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program projektjei az alábbi eredményekkel járó környezetjavító lépéseket vállaltak 2008-ig.

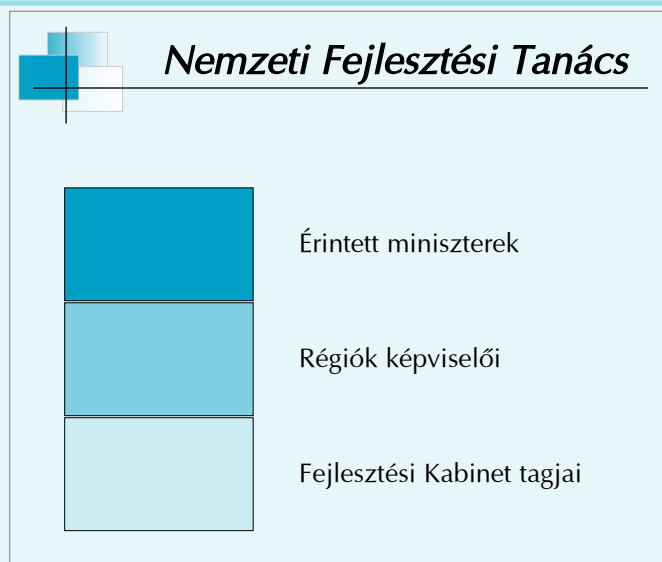
Az ivóvízminőség javítása prioritás által érintett háztartások száma 9642. A szennyvízkezelés javítása érdekében tett intézkedések által érintett háztartások száma 55 ezer. A vízközművesítés javítása által érintett háztartások száma 29 ezer. (Az érintett háztartások száma összesen 93 915.)

A természetvédelmi intézkedések által érintett terület nagysága 140 ezer ha.

Árvízvédelem esetén 5700 ha. Energiahatékonysággal kiváltott éves energiahordozó megtakarítás hőegyenértékben 750 ezer GJ/év. Létrejövő megújuló villamos energia kapacitás 4,8 MW.

VERSENYKÉPESSÉG

A GVOP keretében közvetlen pénzügyi támogatásban részesült KKV-k száma 2005. végéig 3500, tanácsadásban részesült KKV-k száma kb. 21 ezer, vállalati és egyetemi kutatóhelyek támogatott közös kutatásfejlesztési projektjeinek száma 650.

II. Nemzeti Fejlesztési Terv – Várható intézményi átalakulások

Alapvetően átalakul a területfejlesztés és az uniós pénzek menedzselésének struktúrája az új kormány irányításával. A változások jelentős része még megjósolhatatlan, hogy milyen eredményekkel jár, és maga a kormány sem tudja még, hogy mi is történjen majd bizonyos testületekkel. Annyi már szinte biztosnak látszik, hogy a kétharmados önkormányzati törvény módosításához nem lesz meg a szükséges támogatás a parlamentben, ezért a kormánypártok egyszerű többséggel módosítható jogszabályok, például a területfejlesztési törvény segítségével erősíthetik meg a régiókat a megyék ellenében. Szakértők szerint a rendszer átalakítása összehangoltabbá és hatékonyabbá teheti majd az uniós források felhasználását, de fennáll a veszélye a túlzott hatalomkoncentrációnak, amely a régiókat a központi kormányzat kinyújtott karjaivá tehetné.

Ismét elhalasztotta a második Nemzeti Fejlesztési Terv (NFT) stratégiai dokumentumának brüsszeli benyújtását a kormány. Az új határidő október. Addig ugyanis a kormánystruktúra és a közigazgatási reform keretében teljesen átalakul a tervezés és a végrehajtás rendszere is. Mindez pedig az NFT tervezésére is alapvető hatással lehet.

Az uniós pénzek felhasználásának megtervezése és kivitelezése egy hármas struktúra keretén belül történik majd az új kormányzati felépítésen belül. A csúcson a Nemzeti Fejlesztési Tanács áll. Ez az új testület hasonló felépítésű a jelenlegi Országos Területfejlesztési Tanácshoz (OTT), de kisebb és a döntésekre nagyobb befolyással bíró testület lesz. Az OTT-ben az összes, a fejlesztésekben érintett minisztérium, mind a hét régió, három-négy önkormányzati szövetség, kamarák és az akadémia is képviselteti magát, így a civileket is bevonva a munkába.

A lapunk által megkérdezett szakértők abban azonban egyetértenek, hogy az OTT-nek nincsen igazi súlya, leggyakrabban vagy a már éppen a kormány elé kerülő, vagy a már a kormány által el is fogadott javaslatok kerülnek elé. A Nemzeti Fejlesztési Tanácsnak kevesebb tagja lenne: csak két-három miniszter, a régiók vezetői, és öt, az irányítóhatóságok szakmai felügyeletét ellátó politikus. Elnöke Gyurcsány Ferenc miniszterelnök, helyettese pedig az

„ötök” egyike, az emberi erőforrások irányítóhatóságot felügyelő Magyar Bálint lesz. Az még nem dőlt el, hogy a régiókat a jelenlegi regionális fejlesztési tanácsok vezetői, vagy már egy megerősített tanács elnökei képviselnék. A szűkebb tagság hatékonyabbá teheti a döntés-előkészítést – a tervek szerint évente háromszor ülésező testületnek döntési hatásköre nem lenne. Még az sem világos, hogy a Nemzeti Fejlesztési Tanács felváltaná-e az OTT-t, vagy párhuzamosan működne, ugyanis az OTT megszűnése a civilek szerepének visszaszorulását jelenthetné.

A következő szint az eleinte fejlesztéspolitikai kabinetként (ld. ábra), manapság inkább fejlesztéspolitikai irányító testületként (fit) emlegetett szervezet. Ennek szintén Gyurcsány Ferenc miniszterelnök lenne az elnöke és Magyar Bálint a helyettese. Tagjai még Bajnai Gordon fejlesztés-politikai kormánybiztos, és az irányítóhatóságokat szakmailag felügyelő politikusok (az ábrán fejlesztési igazgatók), akik korábban miniszterként vagy államtitkárként feleltek egy-egy területet. Burány Sándor a gazdasági versenyképességi, Baja Ferenc a központi fejlesztési koordináció, Kolber István a területfejlesztés, Németh Imre pedig az agrár- és vidékfejlesztést magába olvasztó környezetfejlesztésért lesz felelős. Ők lesznek a monitoring bizottságok elnökei is – egyelőre javadalmazás nélkül tanácsadókként, az őszi törvény-módosítást követően várhatóan államtitkári rangban és fizetésért. A fit sem lesz döntéshozó szerv, csak tanácsadó, döntés-előkészítő szerepe lesz. A döntéseket továbbra is a kormány hozza, csak hogy hozott anyagból dolgozik majd. A tervek ugyanis a fit-ben készülnek majd. Egy kicsi hasonlatos lesz a rendszer az Európai Bizottság és a tagállamok kapcsolatához, ahol a döntéseket ugyan a tagállamokat képviselő Tanács és az Európai Parlament hozzák, de jogszabályra csak a bizottság tehet javaslatot. Nagy különbség azonban az lesz, hogy itt mind a kormányt, mind a fitet a miniszterelnök irányítja majd. Így neki lesz a legnagyobb befolyása mindenre. Különösen akkor, amikor ellentét alakul az érintett miniszter és a területet felügyelő ötök egyike között. Ekkor biztosan ő döntheti el, kinek az elképzelése érvényesüljön a kormány elé kerülő javaslatban. Az ötök egyébként azt állítva hárítják el a miniszterekkel való összehörrenés lehetőségét, hogy lesznek úgynevezett tervezési operatív bizottságok, ahova az érintett minisztereket is meghívják.

A harmadik szint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ). Szakemberek emlékeztetnek, hogy ezzel a felállással a kormány központi szín-

ten is a régiókban már működő fejlesztési tanács-fejlesztési ügynökség felállást másolja. Az ügynökség egyébként egy az egyben átvesszi az eddigi Nemzeti Fejlesztési Hivatal feladatait – annak jogutódja is és internetes oldala is a www.nfh.hu annak kicsit kibővített változata –, valamint ide kerülnek a minisztériumokból az irányítóhatóságok is. – Az AVOP-ot kivéve, amely marad az agrárminisztériumban. A kormány rendeletben már döntött is róla, hogy az ügynökségnek át kell vennie a jelenlegi irányítóhatóságok személyi állományát. Megszűnik a Területfejlesztési Hivatal is. Az irányítóhatósági feladatok az ügynökséghez, a többi rész a *Lamperth Mónika* vezette Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériumhoz kerül. Ez enyhíthet azon a feszültségen, amely az uniós tervezésért és területfejlesztésért eddig felelős két hivatal és az ezeket felügyelő miniszterek között versengés teremtett.

Az NFÜ-t Bajnai Gordon felügyeli, de az NFH-hoz hasonlóan a mindennapi munkát egy elnök és helyettesei irányítják majd. Ok lapzártánkkor még ismeretlenek voltak, csak annyit lehetett tudni, hogy *Szaló Péter* távozik. Az ügynökségnek az NFH-nál erősebb tervezési hatáskörei lesznek.

A szakemberek többsége az irányító hatóságoknak az NFÜ-höz kerülését tartják az egyik legpozitívabb változásnak, mert ez lehetővé teszi, hogy megszűnjön a minisztériumok közötti versengés, és hogy visszaszoruljon az ágazati elkülönültség a programokban. Pozitívumként emlegetik a kormánynak a regionális szint megerősítésére vonatkozó terveit, s ehhez kapcsolódóan azt is, hogy a hét régióknak önálló operatív programja lenne. Az önkormányzati törvény módosításához azonban kétharmados többségre lenne szükség, az ellenzék viszont nem támogatja a kormány tervét a megyék önkormány-

zatokkal történő felváltására. A kormány ezért már jelezte, ha nem lesz kétharmad, az egyszerű többséget igénylő területfejlesztési törvény, illetve az önkormányzati közszolgáltatásokra vonatkozó jogszabály segítségével fogja megerősíteni a regionális szintet. Utóbbi esetében a mézesmadzag politikáját alkalmaznák, mely a kistérségek esetében már bevált. A kistérségi társulásokban részt vevők az elmúlt két évben egyötöddel több támogatást kaptak. Az egyik érintett megfogalmazása szerint 2005-re már alig maradt kuruc kistérség.

Hasonló módon kaphatnának több támogatást azok a megyei önkormányzatok, megyei jogú városok, amelyek regionális önkormányzati társulásokban látnák el a jövőben a közszolgáltatásokat. Ez alapvetően pozitív változást hozhatna, mivel így felszámolhatóvá válna számos párhuzamosság és pazarlás. A területfejlesztési törvény módosításától azonban többen félnek. A törvény módosítása lehetőséget teremtene a regionális fejlesztési tanácsok és ügynökségek megerősítésére, miközben megszüntetésére, miközben megszüntethetnék a megyei területfejlesztési tanácsokat és munkaszervezeteket. De a törvény segítségével növelhető a központosítás is, amennyiben a kormányzat megijed az önállósodó régióktól. A kormány ugyanis egyszerű többséggel a saját szája-íze szerint alakíthatná a tanácsok összetételét és vezetőinek kiválasztását, majd saját fejlesztési elképzeléseit erőltethetné a régiókra.

A túlzott központosítás azonban beszűkítené a lehetőségeket, s felerősítené az esetleges hibák hatását. Még a menedzser tanácsok is tanítják, hogy nem szabad egy kosárba tenni minden tojást – fogalmazta meg félelmét az egyik fejlesztési ügynökség munkatársa lapunknak.

Rockenbauer Nóra

Az uniós igazgatótanács

Egy vállalat igazgatótanácsához hasonlóan működne a nemzeti fejlesztési tanács, illetve a fejlesztési kabinet – mondta el a Magyar Hírlapnak Bajnai Gordon. A fejlesztési ügynökség vezetője szerint a hétfős kabinet két-hetente ülésezne majd, ahol részletesen kidolgozzák a fejlesztési terveket, amelyek a

fejlesztési tanács elé kerülnek. „A tanács egy konzultatív testület, amely véleményezi a stratégiai anyagokat, de a kormány hozza meg a döntést” – közölte Bajnai. Hozzátette, a napi, operatív ügyek nem, csupán a stratégiai fontos döntések kerülnének a tanács elé. A pontos hatás- és jogkörök azonban

egyelőre homályosak. Noha a fejlesztéssel foglalkozó két grémium nem előzmény nélküli, az nem egyértelmű, hogyan változnának a hatáskörök. „Jelenleg ezeknek a szabályoknak a felülvizsgálata folyik” – magyarázta Bajnai Gordon, miért nem szeretné részletezni a testületek működését.

Régi-új vezetők a külügyben

Az új kormánystruktúrában változik az európai jogalkotásban való magyar részvétel összehangolásáért és a már elfogadott jogszabályok hazai végrehajtásának ellenőrzéséért felelős Európai Ügyek Hivatalának helyzete is. Az alig két éve a Miniszterelnöki Hivatalban önálló hivatalként létrehozott szervezet most visszaszólva a Külügyminisztériumba, ahol államtitkárságként működik tovább.

Eddigi három vezetőjéből kettő még a kiválasztás előtti időszakra visszanyúló személyi ellentétek miatt kénytelen távozni posztjáról. Információink szerint *Gottfried Péter* elnöknek azt ajánlották, hogy jövő évtől az OECD magyar nagyköveteként dolgozhat tovább, *Györkös Péter* alelnök pedig egy európai országban lehet nagykövet.

Július elsejétől a hivatal eddigi másik alelnöke lesz az európai igazgató. A minisz-

térium négy szakállamtitkárának egyikeként Iván Gábor fogja felügyelni a külügyben az európai ügyek koordinációját, az ágazati és kereskedelempolitikát, valamint az uniós jogi ügyeket. A 41 éves *Iván Gábor* 1995-2001 között az EU mellett működő brüsszeli Magyar Misszió kezdte uniós diplomáciai karrierjét, 2001-2003 között a Külügyminisztérium, Integrációs és Külgazdasági Államtitkárságán, illetve az EU Gazdaságpolitikai Főosztályon főosztályvezető, 2003-2004 között pedig a Külügyminisztérium Integrációs és Külgazdasági Államtitkárság, Közösségi politikák főcsoportfőnöke, ő vezeti az EU Gazdaságpolitikai Főosztályát és felügyeli az EU Ágazati Politikák Főosztályát.

Szintén szakállamtitkárként *Udvardi Iván* politikai igazgató felügyeli az EU kül- és

biztonságpolitikai főosztályt, az Európa-politikai főosztályt, és a biztonságpolitikai főosztályt. Az 59 éves *Udvardi* 1975 óta dolgozik a minisztériumban, 1993 és 99 között az európai integrációs főosztály helyettes vezetője, majd az EU politikai kapcsolatok főosztályvezetője. Ezután két évig Kovács László szocialista pártelnök külpolitikai tanácsadója, a külügybe 2002-ben tért vissza az EU politikai kapcsolatokért felelős helyettes államtitkárként.

A 49 éves *Szöke László* felügyeli az európai országokkal fenntartott kapcsolatokat, és továbbra is hozzá tartozik majd a nemzetközi szervezetekkel és az emberi jogokkal összefüggő diplomácia irányítása. *Várkonyi László* pedig az Európán kívüli országokkal fenntartott kétoldalú kapcsolatokat felügyeli.

A II. Nemzeti Fejlesztési Terv-ről

A 2007-2013-as évekre szóló II. Nemzeti Fejlesztési Terv prioritása a növekedés és a foglalkoztatás, ez a két központi cél egybeesik az Európai Unió lisszaboni programjának fő célkitűzéseivel is – mondta Bajnai Gordon fejlesztéspolitikai kormánybiztos az MTI-nek.

A kormány július végéig szeretné olyan formába önteni a II. Nemzeti Fejlesztési Tervet, hogy azt követően kéthónapos társadalmi vitára bocsáthassa, majd szeptember végén, október elején benyújthassa az Európai Bizottságnak – mondta.

A kormánybiztos kiemelte: a gazdasági növekedés és a foglalkoztatás szorosan összefüggő kérdés. Magyarország számára azért is fontos a foglalkoztatás, a foglalkoztathatóság bővítése, mert az Európai Unió átlagához képest az ország foglalkoztatási rátája igen alacsony.

Bajnai Gordon elmondta: a foglalkoztatottság növelése érdekében át kell tekinteni olyan részterületek problémáit, mint a rokkantnyugdíjaztatás, a munkaerő-mozgás, a romák képzése és integrálása, a szakképzés helyzete, a felsőoktatás struktúrája és a magyar munkaerő egészségügyi állapota.

A kormánybiztos rámutatott: a magyarországi mintegy 800 ezer rokkantnyugdíjas egy része azért „menekült” ebbe a nyugdíjaztatási formába, hogy elkerülje a nyugdíjkorhatár előtti munkanélküliséget. Ezek a rokkantnyugdíjasok még mindig teljes értékű foglalkoztatottak lehetnének, de a mostani helyzetben gyakorlatilag kikerülnek a ténylegesen foglalkoztathatók köréből, a munkaerőpiacról.

Mielőbb meg kell oldani a romák tartós foglalkoztathatóságának ügyét is – emelte ki a kormánybiztos. Képzettségüket, szakismeretüket a tartós foglalkoztathatóság érdekében mindenképpen javítani kell – húzta alá Bajnai Gordon.

A felsőfokú képzés struktúráját a munkaerőpiaci igényeknek megfelelően át kell alakítani, és ezzel párhuzamosan növelni kell a szakképzett munkaerő, a jó értelemben vett szakmunkások körét – mondta.

A kormánybiztos rámutatott: miközben Magyarország az utóbbi időben egyre inkább felzárkózik az európai uniós egy főre vetített GDP-átlaghoz, ugyanakkor az ország egyes térségei, régiói között ellentétes fejlődési tendencia tapasztalható. Például az országon belül a dél-alföldi régió fejlődése elmarad és ezáltal leszakad a magyar átlagtól, de a fejlett régiókon belül is található kevésbé fejlődő kistérség.

Bajnai Gordon elmondta: a 2004-2006. évi I. Nemzeti Fejlesztési Tervben rendelkezésre álló 670 milliárd forintból eddig több mint 200 milliárd forintot kifizettek a projektgazdáknak, és az Európai Unió adatai alapján ezzel Magyarország az újonnan csatlakozott országok között Észtország és Szlovénia mögött a harmadik helyen áll a kifizetések aránya tekintetében. Megjegyezte: a rangsorban előttünk lévő országok nemzeti fejlesztési tervei kisebb költségvetésű, egyszerűbb programokat tartalmaznak.

A kormánybiztos ismertette: a következő uniós költségvetési periódus alatt évente a magyar önrésszel együtt 1.000 milliárd forint fejlesztési forrás áll az ország rendelkezésére, és ez átlátható, hatékonyabban működő, egyszerűbb szervezeti struktúrát követel meg az irányítás, felhasználás tekintetében. Ennek megfelelően jött létre ez év július elsejével a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a korábbi Nemzeti Fejlesztési Hivatal és az operatív programok irányító hatóságainak egyesítésével.

Bajnai Gordon kormánybiztos látja el az Európai Unió lisszaboni stratégiájának nemzeti végrehajtása felügyeletét. Ebbéli minőségében elmondta, hogy Magyarország október elején adja át az Európai Uniónak a lisszaboni stratégia végrehajtásáról szóló nemzeti akcióterv aktuális változatát. Mivel Magyarországon a Nemzeti Fejlesztési Terv céljai egybeesnek az EU lisszaboni stratégiájával, így az uniós források hatékony felhasználása a gyorsabb felzárkózást, a versenyképesség növelését hozza.

Lapzártánk után érkezett

Lapzártánk után érkezett a hír, hogy Dr. Szaló Péter, a Nemzeti Fejlesztési Hivatal volt elnökét nevezték ki az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium területfejlesztési és építésügyi területeit összefogó szakállamtitkárnak. A tárca koordinálja a régiók tervezőmunkáját, míg a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség bonyolítja az operatív programokat. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség elnökévé

Vági Mártont választották, aki eddig az ÁPV Rt. igazgatója volt. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség alelnökei ugyanazok a személyek maradnak, mint akik a Nemzeti Fejlesztési Hivatal alelnöki posztján álltak, egyedül Halm Tamás távozik. Az még nem eldöntött, lesz-e utódja, vagy a feladatok struktúráját alakítják át. Az ügynökség alelnökei: Pettendi Zsuzsa, Dr. Heil Péter és Kovács István Vilmos.

Az Aditus Kft. új szolgáltatásai

**UNIÓS ÉRTEŚÍTŐ
ELŐFIZETŐKNEK
KEDVEZMÉNY!**

FORRÁS ÉRTEŚÍTŐ CD és PORTÁL

Minden, ami pályázat!

FORRÁS ÉRTEŚÍTŐ CD (havonta)

- ✦ Az összes hazai és uniós pályázati felhívás teljes anyaga, letölthető mellékletekkel.
- ✦ A legegyszerűbb és leggyorsabb tematikus pályázatfigyelés.
- ✦ Internet költség és letöltési idő nélküli azonnali keresés.
- ✦ Sikeres mintapályázatok, -projektek.
- ✦ Pályázati távoktatási modul.

Ára: 3750 Ft+ÁFA/hó* (+Ingyenes portál előfizetés)
Kizárólag UNIÓS ÉRTEŚÍTŐ előfizetőknek
CSAK 2000 Ft+ÁFA/hó!

Kérjen ingyenes bemutató CD-t!

FORRÁS ÉRTEŚÍTŐ pályázati portál

- ✦ Az összes hazai és uniós pályázati felhívás teljes anyaga, mellékletekkel (200-250 aktuális pályázat).
- ✦ Folyamatos adatfrissítés.
- ✦ Személyre szabott pályázatfigyelés és azonnali e-mail értesítés.
- ✦ Vonatkozó jogszabályok, statisztikai adattár, EU életrajz minták.
- ✦ Pályázati fórumok, on-line interjúk.
- ✦ Pályázati távoktatási modulok, tutori segítség, on-line tanácsadás.

www.forrasertesito.hu

Ára: 3100 Ft+ÁFA/hó*
Kizárólag UNIÓS ÉRTEŚÍTŐ előfizetőknek
CSAK 1360 Ft+ÁFA/hó!

*Éves előfizetés esetén

RENDELJE MEG MOST!

1055 Bp., Balassi Bálint utca 19. I./3. • Info vonal: 1-354-1638 • Fax: 1-354-1639

E-mail: aditus@aditus.hu • www.forrasertesito.hu

